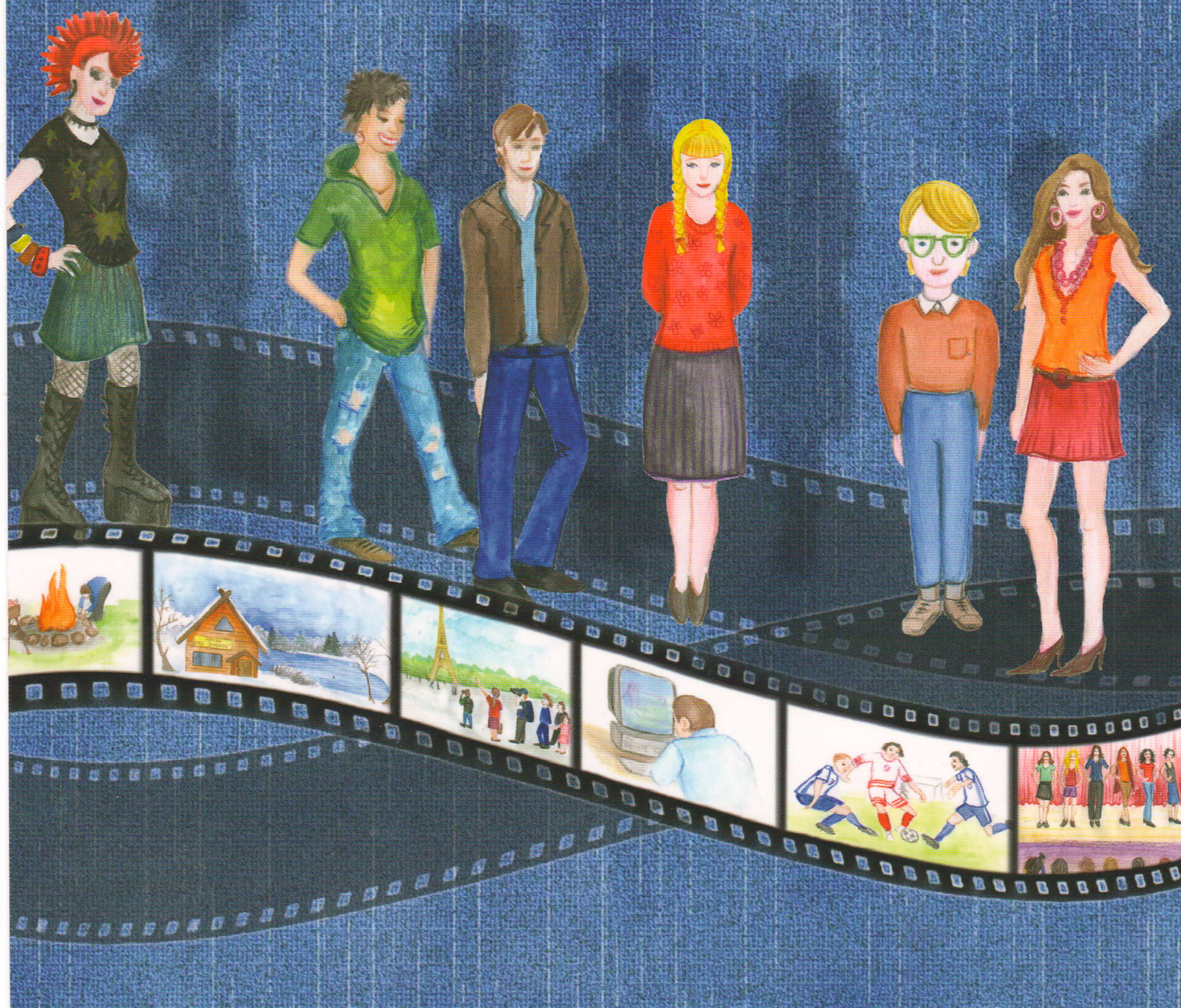

Milda Pošiūtė-Žeblienė, Vitalija Šlapšinskienė

RAŠOME RAŠINI

**Tekstų kūrimo sąsiuvinis:
užduotys rašiniam**

**Mokymo priemonė 8–10 klasių moksleiviams,
turintiems klausos sutrikimą**

RAŠOME RAŠINI

UDK 808.82(075.3):376

Po-208

Mokymo priemonė parengta ir išleista remiantis Lietuvių gestų kalbos vartojimo ir vertėjų paslaugų teikimo 2005–2008 metų programos projektu „Stiprinti mokyklų kurtiesiems metodinę bazę”.

Mokymo priemonė patvirtinta SPPC Specialiųjų mokymo priemonių vertinimo komisijos (2008 m.).

Iliustravo Jovita Gronskeytė

Korektorė Jurgita Lūžaitė-Kajėnienė

© Milda Pošiūtė-Žebelinė, 2008

© Vitalija Šlapšinskienė, 2008

© Jovita Gronskeytė, 2008

© Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras, 2008

© VšĮ „Agnus Dei“, 2008

ISBN 978-609-8012-00-2

Milda Pošiūtė-Žeblienė, Vitalija Šlapšinskiė

RAŠOME RAŠINI

Tekstų kūrimo sąsiuvinis:
užduotys rašiniams

Mokymo priemonė 8–10 klasių moksleiviams,
turintiems klausos sutrikimą

Vilnius
2008

Pratarmė

Ši mokymo priemonė yra skirta klausos sutrikimą turinčių 8–10 klasių moksleivių kalbai ugdyti. Priemonė parengta remiantis pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos kurtiesiems ir neprigirdintiesiems programa.

Priemonė suskirstyta į tris skyrius: 8 klasė, 9 klasė ir 10 klasė. Kiekvienai klasei pateikiama po keturias temas, atitinkančias tos amžiaus grupės mokinių poreikius, pomėgius, socialinius įgūdžius, juos supančią aplinką.

Kiekvienos temos pradžioje pateikiama tai temai būdinga leksika, kuri šioje priemonėje pavadinta, mūsų manymu, paaugliams patraukliai skambančiu „Žodžių banku“. Jame yra ne tik atskiri žodžiai, bet ir pagrindinės veiksmažodžių formos, sunkesni žodžių junginiai ar frazės, kuriuos, mokytėjui padedant ar naudojantis žodynu, reikėtų aptarti prieš pradedant bet kurią naują temą.

Vėliau pateikiama įvairių kompleksinių, lavinamųjų ir korekcinų užduočių, persipinančių su trumpomis teorinėmis dalimis (pavyzdžiui, kaip taisyklingai parašyti laišką, skelbimą, kvietimą, kaip pasirengti interviu ir pan.). Manome, kad dauguma šių užduočių ne tik plės mokinių akiratį, skiepys socialinius įgūdžius, bet ir turtins žodyną, skatins juos savarankiškai mąstyti, mokys taisyklingai reikšti mintis, jas argumentuoti, tuo pačiu prisimenant ir įtvirtinant jau turimas gramatikos žinias.

Tekstai ir įvairūs pavyzdžiai užduotims buvo parinkti atsižvelgiant į nūdienos aktualijas, sutrikusios klausos asmenims artimą aplinką.

Autorės

Turinys

8 klasė	6
Įspūdingiausia kelionė	6
Ką tu valgai?	13
Kas mokykloje šauniausia?	19
Sportuok ir būsi sveikas	25
9 klasė	32
Mažosios elgetos istorija	32
Kalėdinė dovana mylimajam ar mylimajai	39
Ką renkiesi – poilsį gamtoje ar naršymą internete?	43
Naujųjų metų sutikimas su draugais	46
10 klasė	50
Draugą nelaimėje pažinsi	50
Bibliotekoje gali būti įdomu?!	54
Kodėl žmonės rūko?	59
Kurtieji menininkai	63

Išpūdingiausia kelionė

ŽODŽIŲ BANKAS

Prancūzija
Paryžius
Eifelio bokštas
Afrika
Egipto piramidės
Tatrai
pajūris
jodinėti (jodinėja, jodinėjo)
kupranugariai
faraonai
povandeninis nardymas

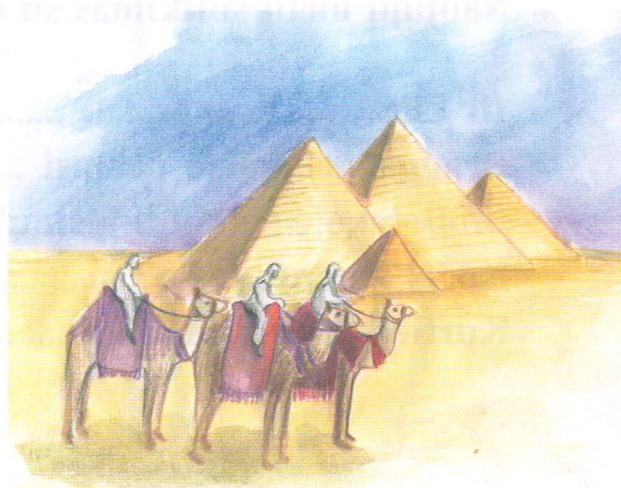
fotografuoti (fotografuoja, fotografavo)
stebėti (stebi, stebėjo)
žiūrėti (žiūri, žiūrėjo) aukštai iškėlus galvą
klausytis (klausosi, klausėsi) gidės
smėlėtas krantas
palmės
kaitri saulė
pasakoti (pasakoja, pasakojo) apie žinomus objektus
apilūdimys
pasyvus poilsis
aktyvus poilsis

1 UŽDUOTIS

Pažiūrėk į paveikslėlius ir vartodamas žodžių banke pateiktus žodžius ar žodžių junginius atsakyk į klausimus (iš pradžių žodžiu, vėliau – raštu).

1. Į kokią šalį (miestą) atvyko turistai?
2. Kur susirinko visa grupė?
3. Ką veikia turistai?
4. Ką veikia gidė?
5. Kokia tai kelionė: pažintinė, poilsinė ar turistinė?

1. Po kokį žemyną keliauja turistai?
2. Kokia tai valstybė?
3. Kaip į ją galima nukeliauti?
4. Kaip pramogauja poilsiautojai?
5. Kas matyti tolimoje?
6. Ką žinai apie šią šalį? (Prisimink istorijos pamokas ar draugų, kurie čia ilsėjosi, pasakojimus.)

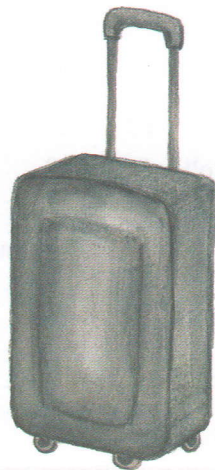

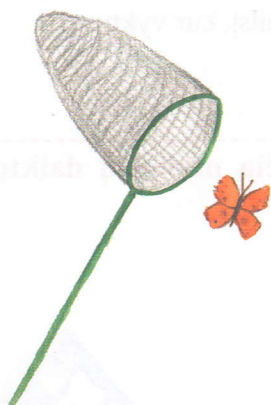
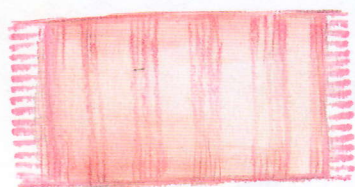
1. Koks poilsis pavaizduotas šiame paveikslėlyje?
2. Kodėl taip manai?
3. Kur ilsisi turistai?
4. Kokia tai vieta? Apibūdink.
5. Jeigu pasirinktum tokį poilsį, kur vyktum?

1. Koks poilsis pavaizduotas šiame paveikslėlyje?
2. Kur kopia turistai?
3. Kokius kalnus (ar kalnynus) žinai? (Prisimink geografijos pamokas.)
4. Jeigu pasirinktum tokį poilsį, kur vyktum?

2 UŽDUOTIS

1. Pasižiūrėk į paveikslėlius. Išvardyk visų čia nupieštų daiktų pavadinimus.

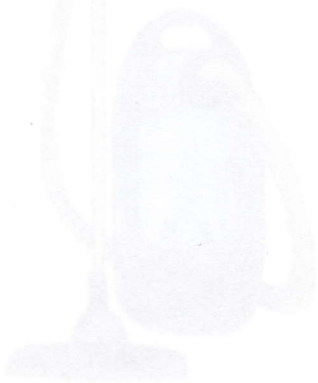

2. Atsakyk į klausimus.

1. Kaip manai, kurių daiktų tau prireiktų pažintinės kelionės metu?
2. Kuriuos daiktus pasiimtum vykdamas į poilsinę kelionę?
3. Kuriuos daiktus pasiimtum keliaudamas į gamtą ar kopdamas į kalnus?
4. Kurių daiktų neimtum į jokią kelionę?

3. Užpildyk lentelę.

Daiktai, kurių prireiktų pažintinės ar poilsinės kelionės metu	Daiktai, kurių prireiktų keliaujant į gamtą	Daiktai, kurių neimčiau į jokią kelionę
		

4. Parašyk, kodėl taip suskirstei daiktus. Rašydamas vartok tariamosios nuosakos veiksmažodžius.

Pavyzdys: Kelioninės kuprinės **prireiktų** keliaujant į gamtą, nes ją **būtų** patogiu nešti ant pečių ir į ją **tilptų** visi turistinei kelionei reikalingi daiktai.

3 UŽDUOTIS

1. Remdamasis 1 ir 2 užduotimis ir/arba asmenine patirtimi vieną pasirinktą kelionę aprašyk plačiau.

2. Pasirink galimą rašinio pavadinimą arba sugalvok savo.

- Mano įspūdingiausia pažintinė kelionė
- Mano įspūdingiausia poilsinė kelionė
- Mano įspūdingiausia turistinė kelionė

3. Gali pasinaudoti ir rašinio planu.

Planas rašiniui

1. Kodėl pasirinkau būtent tokią (pažintinę, poilsinę ar turistinę) kelionę?
2. Pasiruošimas kelionei:
 - a) ieškau informacijos apie kelionę (arba kaip sužinojau apie šią kelionę);
 - b) kraunuosi kuprinę ar lagaminą (gali pasinaudoti 2 užduoties lentele ir sakiniais).
3. Kaip keliauju? (lėktuvu, autobusu, pėstute...)
4. Mano kelionės įspūdžiai:
 - a) ką įdomaus pamačiau, sužinojau;
 - b) kokių nuotykių patyriau kelionės metu.
5. Kodėl grįžęs namo patarčiau draugui taip pat vykti į šią kelionę?

4 UŽDUOTIS

1. Pagal duotas sakinių pradžias, nuosekliai aprašyk savo svajonių kelionę.

Jeigu būtų vasara, aš būtinai vykčiau į...

Jeigu laimėčiau milijoną, nukeliaučiau į...

Jeigu turėčiau sportinį dviratį, keliaučiau po...

2. Aprašydamas vartok jau žinomus arba šiuos žodžius (žodžių junginius):

užsienis, automobilis, kempingas, pažinti (pažinčiau) pasaulį, susirasti (susirasčiau) draugų, susipažinti (susipažinčiau), pailsėti (pailsėčiau), banglenčių sportas, hamakas, vandens pramogos, traukinys, lėktuvas, kruizinis laivas, bilietų kasos, oro uostas, stotis, viza, svajonių šalis, šiltieji kraštai, prabangus viešbutis, baseinas, gido paslaugos, egzotiškas maistas, istoriniai paminklai, pilys, džunglės, safari, laukinė gamta, ropliai, plėšrūs gyvūnai, nusipirkti (nusipirkčiau) suvenyrų, atvirukai, stovykla, vakaronės prie laužo, priemonės nuo uodų ir erkių, įdomi programa, žygis, gimtinės takai, pažintinis takas, gertuvė, miegmaišis, žvejyba, kaimo turizmo sodyba, pirtis, jodinėti (jodinėčiau) žirgais, plaukti (plaukčiau) baidarėmis, ekologiškas maistas, grynas oras.

3. Rašydamas vartok tariamosios nuosakos veiksmažodžius.

Pavyzdys: „Jeigu būtų žiema, aš būtinai keliaučiau į kalnus slidinėti. Iš pradžių internete susirasčiau informacijos apie kelionių agentūras, kurios organizuoja turistines keliones į kalnus. Sužinočiau, kiek kainuotų kelionė. Po to išsirinkčiau įdomiausią ir pasiūlyčiau draugui keliauti kartu. Prieš kelionę pasirūpinčiau visais reikiamais dokumentais, nusipirkčiau arba išsinuomočiau slides ir šiltą sportinę slidininko kostiumą. Kruopščiai susikraučiau lagaminą. Pasiimčiau: fotoaparatą, ...“

5 UŽDUOTIS

1. Kartu su klasės draugais perskaityk ir aptark skelbimus.

Dėmesio!!!

Balandžio 7-17 d. organizuojama **kelionė autobusu po Italiją – Kaprio salą**: Brno, Viena, Lido di Jesolo, Venecija, Florencija, Siena, Roma, Vatikanas, Sorrentas, Kaprio sala, Vezuvijus, Pompėja, Asyžius, San Marinas, Lido di Jesolo, Gracas, Brno.

Kelionės kaina: 1677 Lt.

Išsamesnė informacija teikiama VŠĮ Vilniaus kurčiųjų rehabilitacijos centre, Šv. Kazimiero g. 3, Vilnius, 28 arba 31 kabinetuose.

Registracija vyksta iki kovo 14 d.

*Organizatoriai:
VŠĮ Vilniaus kurčiųjų rehabilitacijos centras*

Tylioji pasaka 4 – vaikų vasaros poilsio stovykla!

Šių metų liepos 11-20 d. organizuojama vaikų vasaros poilsio stovykla „**TYLIOJI PASAKA 4**“, kuri vyks Palangoje (netoli Baltijos jūros), Mončiškėse. Kviečiame dalyvauti kurčiuosius ir kurčiųjų tėvelių vaikus nuo 10 iki 18 metų.

Maitinsimės 5 kartus per dieną, žaisime, maudysimės, sportuosime, būsim visada geros nuotaikos!

Kaina vienam stovyklautojui – 150 Lt.

Daugiau informacijos ir registracija VŠĮ Vilniaus kurčiųjų rehabilitacijos centre (30 kabinate), Šv. Kazimiero g. 3, Vilnius. Tel.: (8-5) 2611571.

Registracija vyksta iki birželio 11 d.

*Organizatoriai:
VŠĮ Vilniaus kurčiųjų rehabilitacijos centras*

Iš www.lkd.lt

2. Palenktyniaukite, kas greičiau ras atsakymus į klausimus. Laimės tas, kuris ne tik greičiausiai, bet ir teisingiausiai parašys atsakymus.

Pavyzdys:

KLAUSIMAS: Kada organizuojama kelionė?

ATSAKYMAS: Kelionė organizuojama balandžio 7-17 dienomis.

Klausimai

1. Kokia kelionė organizuojama balandžio 7-17 dienomis?
2. Koku transportu turistai keliaus po Italiją?
3. Kiek kainuoja ši kelionė? (Skaitmenis parašyk žodžiais.)
4. Kur teikiama išsamesnė informacija apie kelionę po Italiją – Kaprio salą?
5. Iki kada vyksta registracija?
6. Kokia stovykla organizuojama kurtiesiems ir kurčiųjų tėvelių vaikams?
7. Kada vyks stovykla?
8. Kokio amžiaus vaikai gali dalyvauti stovykloje? (Skaitmenis parašyk žodžiais.)
9. Ką vaikai veiks stovykloje?
10. Kiek kainuoja kelialapis? (Skaitmenis parašyk žodžiais.)

6 UŽDUOTIS

1. Prisimink, kaip rašome laišką. Perskaityk teorinę medžiagą ir ją aptark su mokytoju.

Kaip rašome laišką?

Kiekvienam laiškui būtini šie keturi elementai:

Vietovės pavadinimas ir data rašomi laiško pradžioje (viršuje, dešinėje pusėje) arba pabaigoje. Pagal datą adresatas gali spręsti, kiek laiko truko laiško kelionė.

Kreipinys nurodo asmenį, kuriam rašome. Laiško kreipinys – labai svarbi detalė, parodanti ne tik rašančiojo mandagumą, bet ir jo požiūrį į adresatą (pagarbą, padėką). Kreipimosi žodžiai gali būti įvairūs.

Laiškų kreipiniai gali būti oficialūs:

Gerbiamas Mokytojai,
.....

Gerbiamas Direktorai,
.....

Laiškų kreipiniai gali būti šilti ir pagarbūs:

Miela Onute,
.....

Sveikas, Viduk,
.....

Mūsų geroji Močiute!
.....

Kreipiniai rašomi šauksmininko linksniu. Po kreipinio visada rašome kablelį arba šauktuką.

Tekstas (laiško pradžia ir dėstymas). Po kreipinio rašome, kaip laikosi artimieji, kaip mums sekasi, ką planuojame artimiausiu metu nuveikti ir pan. Laiško pradžioje padėkojame, jei turime už ką dėkoti (dėkojame už laišką, pasidžiaugiame laiško autoriaus mintimis), domimės adresato ir jo artimųjų gyvenimu, sveikata, darbais. Reikia parašyti ir koku tikslu rašome laišką, pavyzdžiui, norime draugą pakviesti į kelionę, paklausti apie dalyvavimą varžybose ir pan.

Pabaigoje rašome linkėjimus adresatui (prašome perduoti linkėjimus šeimos nariams, kaimynams, bičiuliams), atsisveikiname, parašome siuntėjo vardą (ir pavardę). Laišką galime pabaigti ir priedu *P. S. (post scriptum)*. Šiame priede paminime užmirštus dalykus.

Draugiškų laiškų pabaigos:

Iki greito pasimatymo!
Elytė

Jūsų visų pasiilgęs Saulius

Su meile, Angelina

Dalykiškų, pagarbių laiškų pabaigos:

Nuoširdžiai – Jūsų mokinys Rimas

Pagarbiai – Jonas Jonaitis

Laiško pavyzdys

Data ir vietovės pavadinimas

2006-02-23
Anykščiai

Kreipinys

Miela Adele,

Ižanga

Ačiū tau už laišką, kurį gavau praeitą savaitę. Kaip tu gyveni? Kaip tau sekasi ruoštis egzaminams? Ar pasveiko tavo senelė?

Artėja vasaros atostogos. Gal norėtum pailsėti po egzaminų? Siūlau tau kartu pakeliauti po Lietuvą.

Dėstymas

Galėtume išsinuomoti dviračius ir pakeliauti po gražias, vaizdingas Dzūkijos apylinkes. Tuo pačiu aplankytume ir mano prosenelę, kuri gyvena Varėnos rajone.

Ar sutinki? Labai lauksiu tavo atsakymo. Perduok linkėjimų savo senelei ir broliui.

Pabaiga

Iki greito pasimatymo!

Tavo draugas Tomas

P. S. (post scriptum)

P. S. Linkiu puikiai išlaikyti matematikos egzaminą!

7 UŽDUOTIS

1. Pasirink vieną iš siūlomų poilsio variantų ir parašyk laišką draugui. Pasiūlyk jam kartu praleisti atostogas (pavasario, jeigu pasirinktumėi pirmąjį skelbimą, arba vasaros, jeigu pasirinktum antrąjį skelbimą).

2. Gali pasinaudoti ir šiuo planeliu.

Laiško rašymo planas

1. Vietovė ir data.
2. Kreipinys.
3. Pasisveikinimas su draugu.
4. Pasiūlymas kartu praleisti atostogas.
5. Pasirinkto skelbimo aprašymas.
6. Atsisveikinimas.

8 UŽDUOTIS

Perskaityk teorinę dalį ir su mokytoju aptark, kaip užrašome savo ir žmogaus, kuriam rašome laišką, adresus ant voko.

Užrašas ant voko

Labai svarbu ant voko tiksliai užrašyti adresą. Adresai ant vokų rašomi taip: pirma **adresatas** (žmogus, kuriam siunčiamas laiškas; gavėjas), po to **adresas** – kur siunčiame laišką. Adresas pradamas nuo gatvės ar kaimo pavadinimo, toliau – miestas ar rajonas su (priekyje rašomu) pašto kodu. Pašto kodus galima susirasti pašte arba tinklalapyje *www.post.lt*. Pabaigoje, jei reikia, rašoma valstybė. **Adresanto/siuntėjo** (žmogaus, kuris rašo kažkam laišką) **adresas** rašomas ta pačia tvarka – pirma adresantas (siuntėjas), paskui jo adresas. **Siuntėjo vardas ir pavardė** visada rašomi vardininko linksniu (kas?), o gavėjo – naudininko linksniu (kam?).

Užrašo ant voko pavyzdys

Adresantas (kas rašo)

Tomas Petraitis
Liepų g. 2-23
29144 Anykščiai

Adresatas (kam rašoma)

Adelei Saulaitei
Pušų g. 9-14
90155 Plungė

9 UŽDUOTIS

Jau parašei laišką draugui. Dabar teisingai užrašyk draugo ir savo adresus ant voko.

Ką tu valgai?

ŽODŽIŲ BANKAS

saldumynai
daržovės
pieno produktai
konservantai
įvairūs cheminiai priedai
dažikliai
greitas maistas
užkandis
gazuoti gėrimai
angliarūgštė
saldikliai

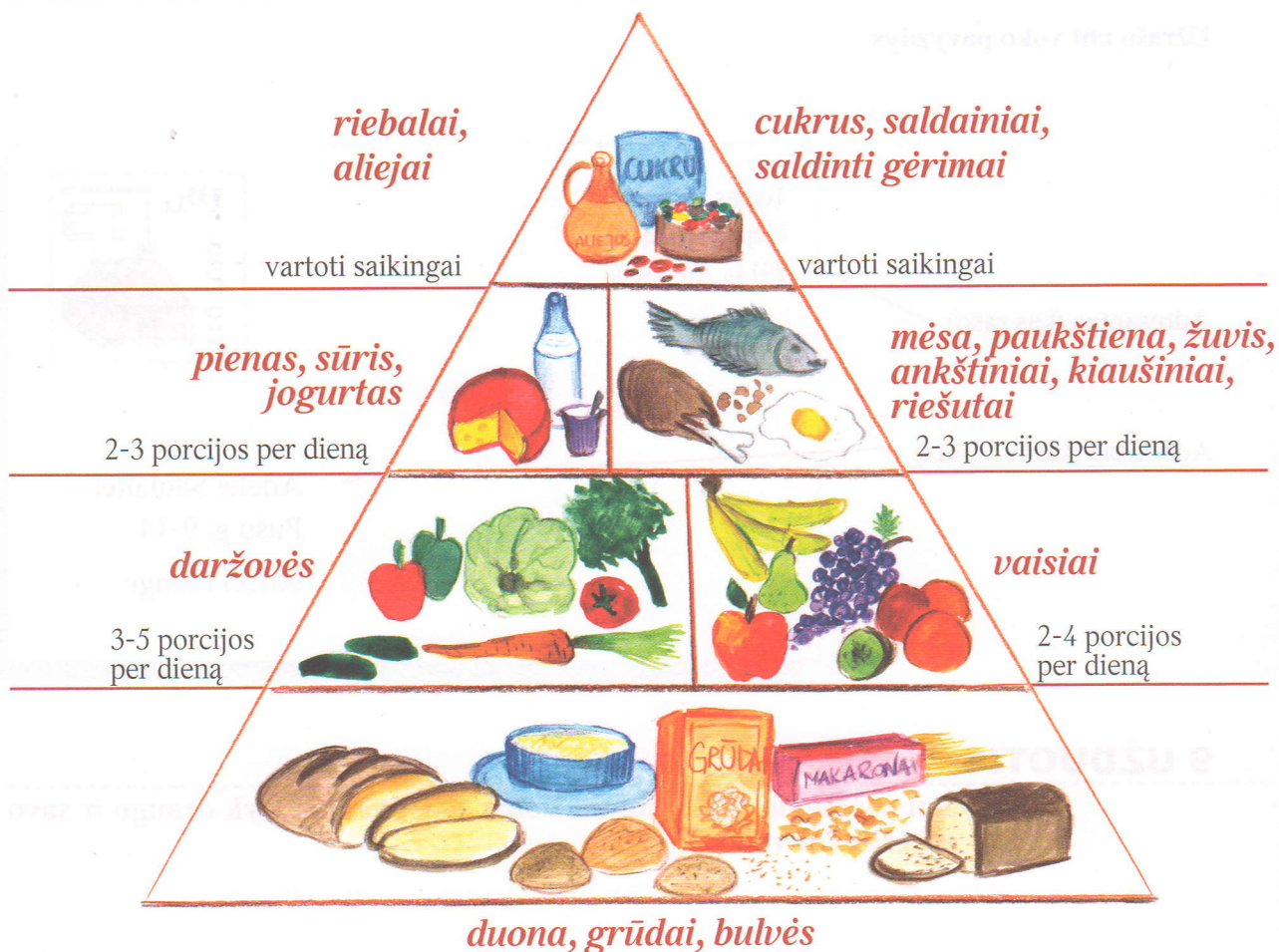
vitaminai
mineralai
kalcis
riebalai
vaisiai
baltymai
mėsa ir mėsos produktai
prieskoniai
grūdinės kultūros produktai
gaivieji gėrimai
žuvis ir žuvies produktai

daržovės
lašiniai
kava
ankštiniai
riešutai
aliejai
pusfabrikačiai
džiovinti vaisiai
pyragaičiai
ledai

10 UŽDUOTIS

Vartodamas žodžius ir žodžių junginius iš žodžių banko bei žiūrėdamas į sveikos mitybos piramidę atsakyk į klausimus (iš pradžių kartu su mokytoja aptarkite žodžius ir klausimus, vėliau – savarankiškai parašyk atsakymus).

Sveikos mitybos piramidė

Kiekvieną dieną pasirinkite produktą iš visų šešių grupių. Daugiausia valgykite produktą iš piramidės pamatinės grupės. Mažiausiai valgykite riebalų ir cukraus iš viršutinės grupės.

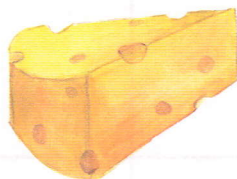
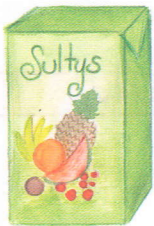
Klausimai

1. Kokius žinai maisto produktus? Išvardyk.
2. Kokius žinai gyvulinės kilmės maisto produktus? Išvardyk.
3. Kokius žinai augalinės kilmės produktus? Išvardyk.
4. Ką dažniausiai valgai pusryčiams?
5. Kaip manai, ar tai sveikas maistas? Kodėl?
6. Ką valgai priešpiečiams?
7. Ką dažniausiai valgai per pietus?
8. Kokius maisto produktus ar patiekalus renkiesi vakarienei?
9. Kokius patiekalus labiausiai mėgsti?
10. Ar mėgsti pats gaminti, ar dažniau perki pusfabrikačius parduotuvėje?
11. Kokios 6 grupės sudaro sveikos mitybos piramidę?

12. Kurios grupės produktus rekomenduojama valgyti dažnai?
13. Kurios grupės produktus rekomenduojama valgyti saikingai (retai)?
14. Kurios grupės produktų rekomenduojama valgyti po 2-3 porcijas per dieną?
15. Kurios grupės produktus tu labiausiai mėgsti ir dažniausiai valgai?
16. Paaiškink posakį: „Gyvename ne tam, kad valgytume, o valgome tam, kad gyventume“?

11 UŽDUOTIS

1. Ar daug žinai apie sveiką mitybą ir maisto produktus? Pasižiūrėk į paveikslėlius ir taisyklingai parašyk šių maisto produktų, gėrimų ar patiekalų pavadinimus.

2. Kaip manai, kuriuos iš jų valgyti sveika, o kuriuos – nesveika? Užpildyk šią lentelę.

Tai, kas sveika	Tai, kas galbūt skanu, bet nesveika

3. Argumentuok savo pasirinkimą (parašyk, kodėl taip suskirstei šiuos produktus). Rašydamas vartok žodžius iš žodžių banko.

Pavyzdys: *Makaronus valgyti sveika, nes juose daug angliavandenių.*

12 UŽDUOTIS

1. Pagalvok ir prisimink, ką dažniausiai valgai mokykloje, o ką – savaitgaliais namuose.

2. Užpildyk lentelę: sudaryk vieno šiokiadienio ir vienos savaitgalio dienos meniu.

	...dienis	...dienis
Pusryčiai		
Priešpiečiai		
Pietūs		
Vakarienė		

3. Šią lentelę aptarkite grupėje. Nutarkite, ką valgyti sveika, o ko geriau atsisakyti.

13 UŽDUOTIS

1. Parašyk draugui laišką. Pakviesk jį savaitgalį išsikepti pyragą (arba pasigaminti kitokį jūsų mėgstamą patiekalą). Laiške išvardink, kokių produktų jums reikės ir labai nuosekliai (iš eilės) aprašyk pyrago kepimo (ar kito patiekalo gaminimo) procesą.

2. Kad būtų lengviau, perskaityk žemiau pateiktą receptą (tai pavyzdys, jo perrašyti į savo laiškus, deja, negalėsi, tačiau pabandyti pasigaminti šį patiekalą namuose gali drąsiai).

Receptas

Lietiniai blyneliai su varške

Tau reikės šių produktų:

penkių kiaušinių,
pusantros stiklinės cukraus,
trupučio druskos,
keturių stiklinių pieno,
trijų stiklinių miltų,
pusės kilogramo varškės,
sviesto ir grietinės.

Pirmiausiai išplak tris kiaušinius ir pusę stiklinės cukraus. Išplaktą masę praskiesk dviem stiklinėm pieno, sumaišyk su trimis stiklinėmis miltų. Tada dar praskiesk dviem stiklinėm pieno ir iš šios tešlos prikepk plonų didelių blynelių.

Dabar pasigamink blyneliams įdarą: likusius du kiaušinius suplak su likusiu cukrumi (viena stikline) ir sumaišyk su varške. Šią masę įvyniok į blynelių vidų. Blynelius sudėk į sviestu išteptą keptuvę ar skardelę, aplaistyk sviestu su grietine ir kepk 20 minučių orkaitėje. Skanaus.

14 UŽDUOTIS

Perskaityk straipsnelius apie įvairių šalių nacionalines virtuves ir užpildyk teiginių lentelę.

Italų virtuvė yra viena geriausių ir madingiausių pasaulyje. Nacionalinis italų patiekalas yra makaronai, iš kurių gaminami visi patiekalai. Italai makaronus vadina vienu žodžiu – „pasta“. Jie būna įvairiausių formų ir dydžių, dedami į sriubas, patiekiami su padažais ar paprasčiausiai su sūriu, pakepami orkaitėje ir netgi įdaromi. Iš makaronų gaminių labai paplitę spagečiai – ilgų vermišelių rūšis. Taip pat populiarūs lazanija – sluoksniuotas patiekalas iš makaronų lakštų, mėsos ar daržovių. Italijoje gaminami skanūs ledai, įvairiausi miltiniai patiekalai – pica, koldūnai „ravioli“, bandelės su vaisiais, tortai su migdolais, migdoliniai pyragaičiai.

Ukrainos virtuvėje populiariausi yra lašiniai ir barščiai. Lašiniai Ukrainoje valgomi ir rūkyti, ir sūdyti, ir virti, ir kepti. Barščiai šioje šalyje gaminami labai įvairiai, kiekviena jų rūšis turi net atskirus pavadinimus, pavyzdžiui, Kijevo barščiai. Ukrainoje valgoma daug įvairių daržovių. Daugiausiai – česnakų ir svogūnų, nes, pasak ukrainiečių patarlės, „svogūnas gydo nuo septynių ligų“. Ukrainos gyventojai labai mėgsta mėsos patiekalus iš kiaulienos, avienos, veršienos, paukštienos. Labai skanūs ukrainiečių miltiniai patiekalai: bandelės su įvairiais įdara ir, žinoma, garsieji virtinukai su vyšnionimis, agrastais ar kitokių uogų įdara.

Iš **indiškos virtuvės** galime pasimokyti taisyklingos mitybos. Daugelis indų yra vegetarai, todėl dauguma patiekalų gaminami iš grūdų, ankštinių augalų ir daržovių. Populiariausi indų virtuvės produktai ir patiekalai: lęšiai, riešutai (juose yra daug baltymų, naudingųjų riebalų, folio rūgšties, vitaminų), ryžiai (indų virtuvėje naudojami aromatiniai ryžiai, pavyzdžiui, baltieji Basmati), šviežias imbieras, česnakas, svogūnas, ciberžolė. Dažniausiai valgomi įvairūs tropiniai vaisiai (mango, granatai, melionai), taip pat obuoliai, abrikosai, braškės. Valgoma daug žiedinių kopūstų, baklažanų, špinatų, žirnių, bulvių, pomidorų, saldžiųjų pipirų.

Tolimųjų Rytų regionui šiuo metu priskiriama didelė dalis **Kinijos, Vietnamas, Japonija ir Korėja**. Šio regiono virtuvėje svarbią vietą užima grūdinės kultūros – ryžiai, kviečiai. Ryžiai valgomi virti, pagardinti įvairiais prieskoniais. Regiono virtuvėje vartojama labai daug jūrų produktų. Maistui ruošti naudojami moliuskai (geldelės, kalmarai, aštuonkojai), krevetės, krabai, medūzos, įvairių rūšių jūros žolės. Tolimųjų Rytų virtuvėje mėgiami ir patiekalai iš kiaulienos, įvairios paukštienos, jautienos. Valgoma ir daug įvairių daržovių: pekino kopūstai, lapiniai burokėliai, špinatai, sojų daigai, baltieji ridikai, baklažanai, agurkai. Grybai taip pat dažnai naudojami ruošiant patiekalus, o štai vietoj pieno produktų naudojami įvairūs produktai iš sojos.

Lietuviškoje virtuvėje daug patiekalų iš bulvių. Populiarus bulvių plokštainis (arba kugelis). Didžkukuliai (cepelinai) – tai dideli tarkuotų arba trintų virtų bulvių kukuliai su mėsos, varškės ar kitokiu įdaru. Tai vienas populiariausių mūsų nacionalinių patiekalų. Vėdarai – lietuvių tautinis patiekalas, gaminamas kepant kiaulės žarnas su įdaru. Vėdarai valgomi su spirgučiais. Populiariausios yra dvi vėdarų rūšys: bulviniai ir kraujiniai. Šaltibarščiai – tai Rytų Europos šalių (Lietuvos, Lenkijos, Rusijos, Baltarusijos) tradicinė šalta barščių sriuba, valgoma su virtomis bulvėmis.

Iš saldumynų populiariausias yra šakotis. Tai – tradicinis lietuvių ir lenkų patiekalas. Šakotis yra vienas dažniausiai vestuvėms ruošiamų desertų. Žagarėliai – dar vienas tradicinis lietuviškas kepinys. Žagarėliai ruošiami įvairiais būdais: labai kietai išminkyta tešla kočiojama plonomis juostelėmis, kurios įpjaunamos per vidurį, persukamos ir kepamos karštuose riebaluose (taukuose ar aliejuje). Žagarėliai patiekiami apibarstyti cukraus pudra.

Iš www.meniu.lt

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Nacionalinis italų patiekalas yra makaronai, iš kurių gaminami visi patiekalai.	+	
2. Italų virtuvėje populiariausi yra lašiniai ir barščiai.		
3. Virtinukai su vyšniomis, agrastais ar kitokių uogų įdara – tai ukrainietiškos virtuvės saldėsis.		
4. Tolimuosiuose Rytuose vietoj pieno vartojami sojos produktai.		
5. Indų patarlė sako, kad „svogūnas gydo nuo septynių ligų“.		
6. Indų virtuvėje naudojami baltieji Basmati ryžiai.		
7. Tradicinėje lietuviškoje virtuvėje labai daug patiekalų iš miltų: pica, „ravioli“ koldūnai, lazanija.		
8. Šakotis – tik lietuvių tradicinis desertas.		
9. Aštuonkojai, krevetės, krabai, medūzos ir kitos jūrų gėrybės mėgstamos Tolimuosiuose Rytuose.		
10. Šaltibarščiai – ne tik lietuvių tradicinė sriuba.		
11. Imbieras – tai prieskonis, dažnai naudojamas lietuviškiems patiekalams iš bulvių paskaninti.		

15 UŽDUOTIS

Remdamasis perskaitytais straipsneliais, 5-6 sakiniais aprašyk tau artimiausią virtuvę. Būtinai parašyk, kodėl šios virtuvės aprašymas tau patiko.

Pavyzdys: *Man artimiausia italų virtuvė, nes italai labai mėgsta picas ir makaronus.*

Kas mokykloje šauniausia?

ŽODŽIŲ BANKAS

kviesti (kviečia, kvietė) į šventę

bus renkama

konkursas įvyks

gražiausia

žaviausia

pati drąsiausia

talentingiausia

protingiausia

kviečiame dalyvauti merginas

Mis foto

Mis talentas

Mis šypsenėlė

Mis gražiausi ir taisyklingiausi gestai

Pirmoji vice Mis

Antroji vice Mis

Mis moksleivė

talentų konkursas

laisvalaikio stiliaus konkursas

mimikos ir gestų konkursas

intelektų konkursas

vakarinių suknelių konkursas

šokiai

vaidyba

anekdotų pasakojimai

mįslių konkursas žiūrovams

aukšta

žema

vidutinio ūgio

stambi

liekna

normalaus kūno sudėjimo

plaukai – ilgi, trumpi, vidutinio ilgio, šviesūs, tamsūs, tiesūs, garbanoti, banguoti

tamsiaplaukė

šviesiaplaukė

raudonplaukė

veido bruožai – griežti, švelnūs, patrauklūs, atstumiantys, išraiškingi

makiažas – švelnus, lengvas, dieninis, ryškus, iššaukiantis, vakarinis

apranga – laisvalaikio, kasdieninė, sportinio stiliaus, proginė (iškilminga, vakarinė)

(ne)madinga

(ne)skoninga

(ne)spalvinga

aplinka – kasdieninė (namų, mokyklos); romantiška (gamtoje); oficiali (fotografijos studija)

charakterio bruožai – arogantiška, pasipūtusi, paprasta, miela, romantiška, rami, drąsi, pasitikinti savimi, protinga, veikli, susimąsčiusi, nuotaikinga, linksma, svajinga

užkulisiai

16 UŽDUOTIS

Įsivaizduok, kad šiais metais jūsų klasė organizuoja Mis moksleivės konkursą mokykloje.

Jums teks ne tik sukviesti gražiausias, drąsiausias, protingiausias ir talentingiausias mokyklos merginas, bet ir parašyti SKELBIMĄ, KVIETIMUS, RENGINIO PLANĄ. Pirmiausia – perskaityk skelbimo pavyzdį ir aptark jį kartu su klasės draugais.

SKELBIMAS

Skelbimą rašome tada, kai norime pranešti apie kokį nors renginį, konkursą, vakaronę, minėjimą, viktoriną, sporto varžybas ir pan.

Skelbime būtinai reikia parašyti:

a) koks renginys, b) kada ir kur jis įvyks, c) kas jį rengia (organizatoriai).

Skelbimas turi būti aiškus, tikslus. Gali būti ir įdomus, spalvingas. Svarbesnius žodžius tekste galima parašyti (išspausdinti) didesnėmis raidėmis, pabraukti, nuspalvinti. Galima įterpti kokią nors nuotrauką ar piešinį.

Dažniausiai skelbimus pradedame žodžiu DĖMESIO!

2008-12-15

DĖMESIO!

Š.m. gruodžio 20 dieną (ketvirtadienį) 15 val. mokyklos aktų salėje įvyks šv. Kūčių ir Kalėdų vakaronė. Žaisime, bursimės, prisiminsime senolių papročius.

8-9 klasių moksleiviai

17 UŽDUOTIS

Vartodamas žodžius iš žodžių banko, parašyk skelbimą apie vyksiantį konkursą „Mis moksleivė“. Kad būtų smagiau ir įdomiau, klasėje galite surengti spalvingiausio, įdomiausio ir taisyklingiausiai parašyto skelbimo konkursą. Šią užduotį galite atlikti poromis arba grupėse.

18 UŽDUOTIS

Perskaityk, kaip dera kreiptis į vyresnius žmones arba draugus. Šiuos pavyzdžius aptark su mokytoju, klase.

Mandagumo formulės (kaip kreiptis į vyresnį žmogų)

- Gerbiamasis (galima trumpinti Gerb.) mokytojau,...
- Gerbiama klasės vadove,...
- Mielasis (-oji) auklėtojau (-a),...
- Gerbiamieji tėveliai, svečiai,...

Kvietimus pradedame kreipiniu, po kurio rašome kablelį (,) arba šauktuką (!).

Oficialaus kvietimo pavyzdys

(tokį rašome direktoriui, vyresnio amžiaus žmogui)

KVIETIMAS

2008-12-12

Gerb. mokytoja Ada Adomiene,

Maloniai kviečiame Jus į šv. Kūčių ir Kalėdų vakaronę, kuri įvyks š.m. gruodžio 20 dieną (ketvirtadienį) 15 val. mokyklos aktų salėje.

8-9 klasių moksleiviai

Neoficialaus kvietimo pavyzdys

(tokį rašome draugui)

KVIETIMAS

2008-12-10

Valantai!

Kviečiu Tave į šv. Kūčių ir Kalėdų vakaronę, kuri įvyks š.m. gruodžio 20 dieną (ketvirtadienį) 15 val. mūsų mokyklos aktų salėje.

Julius

19 UŽDUOTIS

Prisiminęs, kaip reikėtų kreiptis į draugus ir į vyresnius už save, parašyk:

- kvietimą mokytojui arba auklėtojui į „Mis moksleivės“ konkursą;
- kvietimą draugui, gyvenančiam kitame mieste, atvykti į „Mis moksleivės“ konkursą, organizuojamą tavo mokykloje.

Kvietime nepamiršk nurodyti tikslios datos, valandos ir vietos, kur vyks konkursas.

20 UŽDUOTIS

1. Skelbimą ir kvietimą jau parašei, o dabar, prisiminęs matytus panašius Mis konkursus, pabandyk suplanuoti būsimo „Mis moksleivės“ konkurso, vykšančio tavo mokykloje, eigą (t. y. nuosekliai aprašyk, kaip pradėsi renginį, kokių bus konkursų, kas linksmins žiūrovus pertraukėlių metu ir pan.).

2. Rašydamas remkis planeliu ir žodžiais iš žodžių banko.

Renginio planas

1. Pasisveikinimas su žiūrovais ir dalyvėmis.
2. Dalyvių prisistatymas.
3. Pirmas konkursas.
4. Pertraukėlė.
5. Antras konkursas.
6. Pertraukėlė.
7. Trečias konkursas.
8. Ketvirtas konkursas, penktas konkursas,...
9. Nominacijų skelbimas.
10. Žiūrovų balsavimas, komisijos pasitarimas.
11. Nugalėtojų paskelbimas.
12. Mis moksleivės karūnavimas ir apdovanojimai.

21 UŽDUOTIS

Paveikslėliuose pavaizduotos 3 skirtingos merginos, besiruošiančios Mis moksleivės konkursui. Atidžiai pasižiūrėk į paveikslėlius ir, remdamasis pateiktais klausimais bei vartodamas pasirinktus tinkamus žodžius ar žodžių junginius iš žodžių banko, aprašyk kiekvieną merginą atskirai.

1. Kokia mergina pavaizduota šiame paveikslėlyje?
2. Kokie šios merginos plaukai?
3. Kokios jos akys?
4. Kokie veido bruožai?
5. Koks makiažas?
6. Kaip ji apsirengusi?
7. Kokioje aplinkoje ji fotografuojasi? Ką laiko rankose?
8. Kaip manai, kokia ši mergina? Koks jos charakteris?
9. Ar ši mergina galėtų laimėti Mis konkursą?
10. Jei taip (arba ne), tai kodėl?

1. Kokia mergina pavaizduota šiame paveikslėlyje?
2. Kokie šios merginos plaukai?
3. Kokios jos akys?
4. Kokie veido bruožai?
5. Koks makiažas?
6. Kaip ji apsirengusi?
7. Kokioje aplinkoje ji fotografuojasi? Prie ko ji prigludusi?
8. Kaip manai, kokia ši mergina? Koks jos charakteris?
9. Ar ši mergina galėtų laimėti Mis konkursą?
10. Jei taip (arba ne), tai kodėl?

1. Kokia mergina pavaizduota šiame paveikslėlyje?
2. Kokie šios merginos plaukai?
3. Kokios jos akys?
4. Kokie veido bruožai?
5. Koks makiažas?
6. Kaip ji apsirengusi?
7. Kokioje aplinkoje ji fotografuojasi?
8. Kaip manai, kokia ši mergina? Koks jos charakteris?
9. Ar ši mergina galėtų laimėti Mis konkursą?
10. Jei taip (arba ne), tai kodėl?

22 UŽDUOTIS

Perskaityk, kas yra interviu, kam jis skirtas, kaip rengiant interviu parinkti klausimus.

INTERVIU

Interviu – tai viešumai (visiems žmonėms) skirtas žurnalisto pokalbis su žymiu žmogumi (politiku, mokslininku, dainininku, sportininku, dailininku ir pan.).

Interviu klausimai turi būti parengti iš anksto, kruopščiai apgalvoti, paprasti, aiškūs, tikslūs, įdomūs, intriguojantys. Nereikėtų klausimo pradėti žodeliu „ar“, nes į tokį klausimą pašnekovas dažniausiai atsako tik „taip“ arba „ne“.

Su žmogumi, iš kurio imsite interviu (t. y. su pašnekovu), patartina susitarti iš anksto. Pašnekovą reikėtų klausinėti mandagiai, neįžeisti jo grubiais ar netinkamais klausimais.

23 UŽDUOTIS

Įsivaizduok, kad esi mokyklos sienlaikraščio žurnalistas ir prieš konkursą turi parengti interviu su viena iš šių merginų.

1. Pasirink, kurią merginą kalbinsi? (Pirmąją, antrąją ar trečiąją.)

3. Pagalvok, ko norėtum jos paklausti?

3. Sudaryk ir užrašyk 10 klausimų, kurie galėtų prasidėti šiais įvardžiais: KOKS, KIEK, KURIOJE, KAS, KĄ, KAIP, KUR, KODĖL, KAM.

4. Sugalvok ir užrašyk galimus atsakymo variantus.

Pavyzdys:

Žurnalistas: Koks tavo vardas?

Mergina Nr. 1: Mano vardas Simona.

24 UŽDUOTIS

Raskite konkurso Mis Pasaulio Kurčioji 2008, vykusio Čekijoje, nugalėtojos Rozannos Mazzocchio iš Didžiosios Britanijos atsakymus į žurnalisto klausimus.

Pavyzdys: 1- h ,2-...

a	Galiu įsivaizduoti, kas aš būsiu po penkių savaičių, bet ne po penkerių metų! Artimiausiu metu tris savaites ilsėsiuosi ir atostogausiu su šeima ir vaikinu. O po penkerių metų?.. Tiesą sakant, dabar aš net neįsivaizduoju! Tikiuosi, po penkerių metų aš jau turėsiu pastovų darbą, gražius namus ir automobilį!
b	Mano mama yra tas žmogus, kuriuo labiausiai žaviuosi, nes ji puikiausia mama, kokią kada nors kas nors yra turėjęs. Ji visuomet buvo su manim, visada dėl manęs stengėsi ir palaikė mane. Jeigu jos nebūtų buvę, nežinia, kokia aš dabar būčiau!
c	Kai buvau maždaug dešimties metų, mokykloje pradėjau mokytis, kaip naudotis kompiuteriu ir internetu, bet tuo metu aš juo nesinaudojau labai dažnai. Kai tapau paaugle, tuomet naršydavau internete kone kiekvieną dieną, jeigu tik buvo galimybė.
d	Per šias dvi savaites Čekijoje labiausiai mane stebino merginos! Jos visos tokios gražios ir aš su jomis labai gerai sutariau. Mes visuomet viena kitai padėdavome. Įdomi patirtis taip pat buvo ir važiavimas motociklu.
e	Prieš finalą aš joms patarčiau eiti anksti miegoti, nes miegas labai svarbus grožiui. Patarčiau nebadauti – tiesiog valgyti įprastai ir daug sveiko maisto. Išlikite ramios, kontroliuokite savo nervus ir pasitikėkite savimi viso konkurso metu!

f	Be vaikino, šeimos, draugų, mobilaus telefono ir makiažo!!!
g	Blogiausias įvykis nutiko, kai man buvo trylika metų. Bežaidžiant mokykloje, dužo langas, jo stiklas man perpjovė abu riešus. Netekau daug kraujo ir dalies odos. Daktaras paėmė odos iš mano dešinės kojos, kad ją uždėtų ant abiejų rankų riešų, kur liko randų. Tai ir buvo pats blogiausias įvykis mano gyvenime, kurio aš niekada nepamiršiu.
h	Aš vis dar negaliu patikėti, kad laimėjau šį titulą. Man dar reikia priprasti prie tos minties, kad konkursą laimėjau būtent aš. Kai renginio vedantysis pasakė mano numerį, aš tuo metu svajojau ir buvau visiškai pamiršusi, kad dvyliktas numeris yra mano! Apima toks jaudinantis jausmas, kai matai, kad šimtai žmonių džiūgauja, ploja ir sveikina.
i	Aš neturiu savo internetinio puslapio ir jo dar neketinu turėti. Nenoriu puslapio apie save. Susikurčiau savo asmeninę svetainę tik tuo atveju, jeigu turėčiau kokį nors verslą.
j	Mano šeima, draugai ir vaikinai! Jie sakė, kad tai vienintelė gyvenime galimybė, kuria aš galiu pasinaudoti. Po kurio laiko sutikau jų įkalbinėjama ir nutariau išbandyti jėgas šiame konkurse. Jei ne jie, aš nebūčiau laimėjusi šio titulo!

Iš <http://gestukalba.blogspot.com/>

Žurnalisto klausimai

1. Kaip jaučiasi karūnuota gražiausia pasaulyje kurčia mergina?
2. Kas šiame konkurse tave labiausiai stebino?
3. Kas įkalbėjo tave dalyvauti kurčiųjų grožio konkurse?
4. Kaip įsivaizduoji save po penkerių metų?
5. Išvardyk penkis dalykus, be kurių negali gyventi.
6. Kuo ir kodėl tu žaviesi labiausiai?
7. Koks buvo blogiausias įvykis tavo gyvenime?
8. Kada pradėjai naršyti internete ir ar dažnai ten lankaisi dabar?
9. Jeigu turėtum savo asmeninį interneto puslapį, koks jis būtų?
10. Ką patartum merginoms, kurios ruošiasi panašiam konkursui?

25 UŽDUOTIS

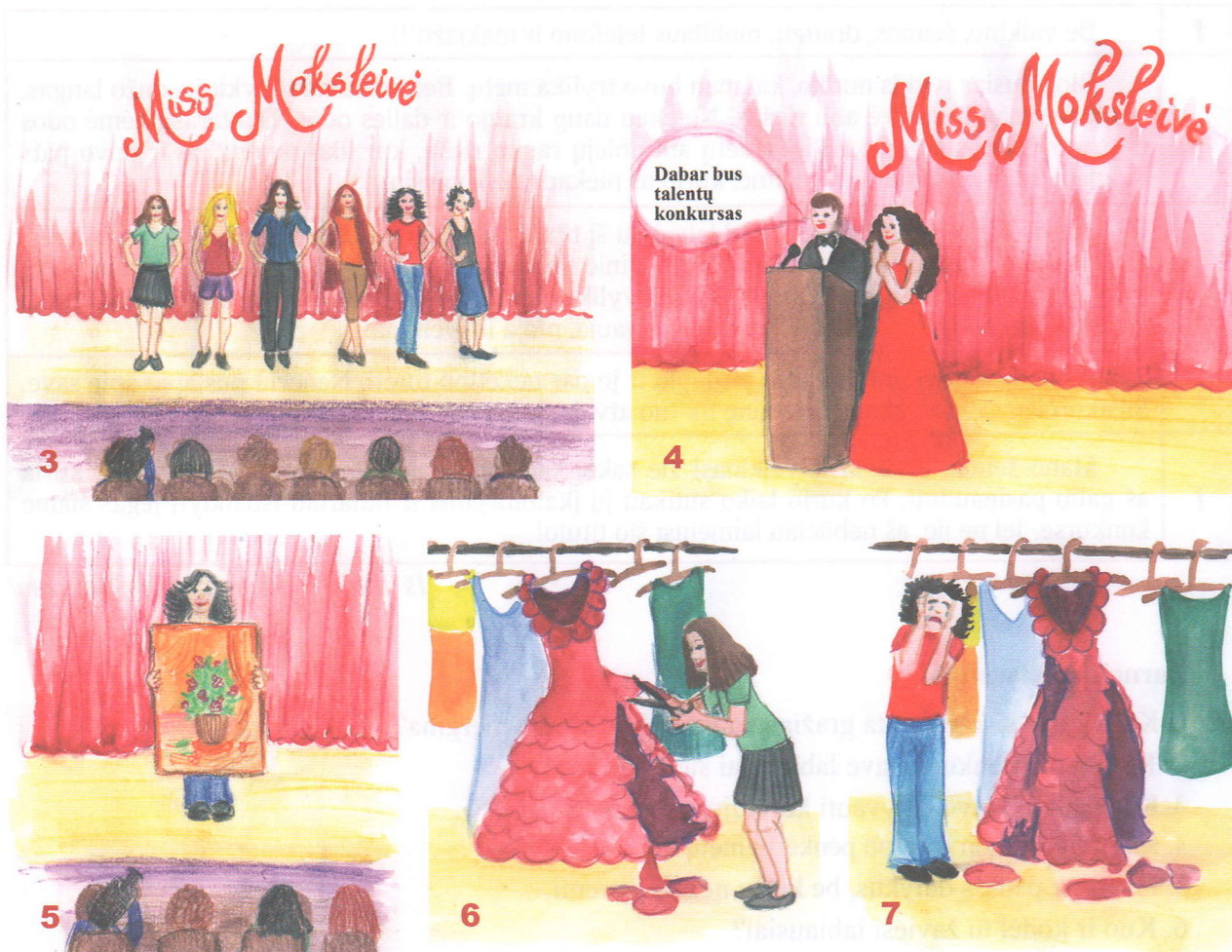
Pasižiūrėk į paveikslėlių seriją ir papasakok, kas juose pavaizduota.

1

2

26 UŽDUOTIS

1. Parašyk rašinį pagal šią paveikslėlių seriją.
2. Pasirink vieną iš šių pavadinimų arba sugalvok savo.

- Pavydi draugė
- Suplėšyta suknelė
- Mis konkursas mokykloje

3. Sugalvok ir parašyk pasakojimo pabaigą (kas nutiko po to, kai mergina pastebėjo suplėšytą suknelę).

Sportuok ir būsi sveikas

ŽODŽIŲ BANKAS

irklavimas

lengvoji atletika

sunkioji atletika

lengvaatletis

sunkiaatletis

mesti (meta, metė) (ką?)...

perduoti (perduoda, perdavė) (ką?)...

skubėti (skuba, skubėjo) (ko?) link (pvz., skubėjo finišo link)

ginti (gina, gynė) savo (ką?)...

varinėti (varinėjasi, varinėjosi) kamuolį (po ką?)...

spirti (spiria, spyrė) (į ką?)...

įmušti (įmuša, įmušė) (ką?)...

teniso kamuoliukas

(keliese?) irkluoti (irkluoja, irklavo) (ką?)...

baidarė

skubėti (skuba, skubėjo) (ko?) link

pasiekti (pasiekia, pasiekė) (ką?)...

finišas

bėgti aplink (ką?)...

stengtis aplenkti (ką?)...

priešininkas

varžytis (varžosi, varžėsi) (dėl ko?)...

laimėti (laimi, laimėjo) (ką?)...

pirmoji vieta

pasiruošti (pasiruošia, pasiruošė) (kam?)...

iškelti (iškelia, iškėlė) (ką?)...

štangos kėlimas

27 UŽDUOTIS

Pažiūrėk į paveikslėlius ir atsakyk į klausimus. Vartok žodžius ar žodžių junginius iš žodžių banko tinkamu linksniu ir forma.

Klausimai

1. Kokios sporto šakos pavaizduotos paveikslėliuose?
2. Kurios iš šių sporto šakų yra komandinės?
3. Kurios iš šių sporto šakų yra individualios?
4. Pasakyk (ir parašyk), kaip vadinami šių sporto šakų sportininkai ir sportininkės.

Pavyzdys: *Krepšinį žaidžia krepšininkai ir krepšininkės.*

5. Papasakok, kaip sportininkai sportuoja? Veiksmažodžius vartok esamuoju laiku.

Pavyzdys: *Krepšininkai perduoda kamuolį komandos draugui, meta baudas.*

6. Išvardyk, kokius šių sporto šakų sportininkus žinai?
7. Ar tu sportuoji?
8. Kuri sporto šaka tau patinka labiausiai? Kodėl?

28 UŽDUOTIS

Pabūk mokytoju ir ištaisyk vieno mokinio parašytus sakinius.

Netaisyti sakiniai	Ištaisyti sakiniai
Pavyzdys: 1. Paveikslėliai pavaizduoti tokia sporto šakos: krepšis, fulė, lauko tenisas, baidarės, krosas, štangų sportas. 2. Iš šių sporto šakų yra komandinės krepšis, fulė ir krosas. 3. O yra individulūs tai štangai, baidarės ir tenisas. 4. Krepšis žaisti krepšistai ir krepšiotijos, fulė žaisti futbolistai, tenisas žaisti tenisistai ir tenisistės, baidarės irkluoja baidaristai ir baidaristės, krosas bėginėti bėgiotojai ir bėgiotojos, štangus kelti štangininkai ir štangininkės. 5. Krepšis varėjasi kamuolys ir mesti į kamuolį. 6. Fulė bėginėjasi po aikštė 10 futbolistai ir sumušti į vartai kamuolį. 7. Tenisai kai vienas žmogus žaisti su kitu žmogus ir metėja kamuoliukas per stalas. Laimėja tik vienas. 8. Baidarės irkluoja arba vienas, arba dvie, arba trys žmonės. Laimėja kas pirmas pasiekėja finišas. 9. Krosas yra kai bėgiotojai bėgiojo aplink stadionas ir laimėti pirma vietas metalas, kas pirmas aplenkti kitas. 10. Štangų sportas kai štangininkas pakelėja sunkus štangas ir palaikyti kai iškelti. 11. Aš žinau krepšistus tai Daršujas ir Kišofas Lavrinovičiai, futbolistas žinomas iš Didžioji Britanija Deividas Begegemas, stalo tenisas dažnai laimėti iš Kinijos tenisistai., baidarės irkluoti nežinau, o štangas kelti žinomas yra Vyšniukas. 12. Man nieko patinka, nes aš nesportuoji, nes tingiu sportuoti. 13. Labiausiai man patinka žiūrėti per televizorius krepšis.	Pavyzdys: 1. Paveikslėliuose pavaizduotos tokios sporto šakos: krepšinis, futbolas, stalo tenisas, baidarių sportas, lengvoji atletika (bėgimas) ir sunkioji atletika (štangų kilnojimas).

29 UŽDUOTIS

Tu nori pradėti sportuoti, bet nežinai, kurią sporto šaką pasirinkti. Padiskutuok apie tai su draugu (-e). Prieš diskutuojamas, perskaityk, kas yra diskusija, kokie nurodymai skiriami diskutuojantiems mokiniams.

DISKUSIJA

Diskusija – viešas (skirtas visiems) kokio nors dalyko svarstymas, aptarimas; ginčas.

Diskusija gali vykti tarp draugų. Tokios diskusijos tikslas yra išsiaiškinti vieną ar kitą klausimą (pvz.: „Kas geriau – knyga ar internetas?“).

Diskutuoti gali ir daugiau žmonių (pvz., visa moksleivių klasė). Tokiai **diskusijai reikia labai kruopščiai pasirengti**:

- iš anksto žinoti diskusijos temą (apie ką bus diskutuojama?) ir susirinkti medžiagą tuo klausimu (gali padėti knygos, internetas, žurnalai, laikraščiai, vyresnių žmonių patarimai ir pan.);
- susėsti taip, kad būtų lengviausia bendrauti, pvz., puslankiu;
- leisti pasisakyti kiekvienam diskusijos dalyviui;
- atidžiai, nepertraukiant, išklausyti draugą;
- savo žodžius ar sakinius visada reikia paremti įrodymais, t. y. pasakyti, **kodėl** „taip“ manome arba **iš kur** žinome apie „tai“.

30 UŽDUOTIS

1. Pasirenk diskusijai: sudaryk argumentų „už“ ir „prieš“ sąrašą (pasirink galimas sporto šakas ir jų privalumus (kodėl galima rinktis, kodėl ši sporto šaka gera) bei trūkumus (kodėl geriau šios sporto šakos nesirinkti)).

Pavyzdys:

Kokią sporto šaką pasirinkti?

Sporto šakos	„už“	„prieš“
krepšinis	įdomus, komandinis žaidimas	daug stiprių krepšininčių, sunku varžytis
lengvoji atletika		
....		

2. Pagalvok, ko paklausi savo draugo (-ės) diskusijos metu? Užrašyk 5–8 klausimus. Vartok dalyvius, pusdalyvius arba padalyvius.

Pavyzdys: Kokią sporto šaką esi pasirinkęs (pasirinkusi)? Ar sportuodamas (sportuodama) nepavargsti?

31 UŽDUOTIS

Perskaityk straipsnelius apie sportininkus. Juos perskaitęs, pabaik rašyti sakinius.

Tomas meilę šeimai atskleidžia per sportą ir darbą

Žurnalas „Moters savaitgalis“ pakalbino daugkartinį kurčiųjų orientavimosi varžybų prizininką Tomą Kuzminskį likus vos keletui dienų iki Europos girdinčiųjų orientacinio sporto čempionato.

Pokalbis vyko naujame Ingos ir Tomo Kuzminskių bute Pilaitėje. Čia Tomas ne tik pats elektrą išvedžiojo, sienas dažė, grindis klojo, bet pats gamino ir baldus. Visiems šiems darbams jam prireikė metų. Žmona iki šiol neatsidžiaugia auksinėmis gyvenimo draugo rankomis.

Daugiausia pokalbis sukosi apie tai, kas Tomui gyvenime svarbiausia: sportas, žmona Inga ir dukrytė Monika. Tomas – atkaklus, kantrus, beprotiškai mylintis savo šeimą. Tomo treneriai dažnai sakydavo: „Tomą reikia ne skatinti treniruotis, bet stabdyti. Kitaip jis bėgs, kol parkris“.

Iš tikrųjų Tomas kiekvieną savo pergalę, kiekvieną piniginių prizą dovanoja pirmiausia savo brangiausiems žmonėms. Žmona Inga, pasak korespondentės, atsilygina tuo pačiu: ji atsisakė sporto ir pasiaukojė šeimai. Kiekvieną kartą grįžtančio pavargusio vyro laukia su karšta vakariene.

Pirmąjį Europos kurčiųjų orientacinio sporto čempionato aukso medalį Tomas iškovojo būdamas aštuoniolikos. 1997-2001 metų laikotarpiu Kurčiųjų olimpinėse žaidynėse pelnė penkis aukso medalius, Europos kurčiųjų orientacininkų čempionatuose – septynis, pasaulio kurčiųjų orientacininkų čempionatuose – du aukso medalius. Tomas yra Lietuvos girdinčiųjų orientacininkų rinktinės narys. Kartais jam ir pačiam nuostabu, kad jis pasirinko...miškus ir kemsynus, nors iš tikrųjų yra tikras miesto vaikas.

Parengta pagal Nijolės Krasniauskienės straipsnį iš www.lkd.lt

1. Pokalbis su Tomu Kuzminskiū vyko
2. Tomo žmona labai džiaugiasi vyro
3. Tomo charakterio savybės:
4. Žmona Inga atsisakė sporto, nes
5. Tomas pasirinko orientacinį sportą, nors iš tikrųjų

Algirdui PAZDRAZDŽIUI ši vasara buvo dvigubai maloni – VPU Sporto ir sveikatos fakultete įgijo sporto magistro laipsnį ir kartu su Lietuvos kurčiųjų krepšininkų rinktine pasipuošė pasaulio čempionato aukso medaliu. 2004 m. Slovėnijoje vykusiam Europos kurčiųjų vyrų krepšinio čempionate buvo laimėta bronza, o 2005 m. Australijoje iškovota olimpinė bronza. Visi šie laimėjimai Lietuvos Vyriausybės buvo įvertinti piniginiiais čekiais. Tad Algirdas už mokslus galėjo susimokėti pats.

Algirdas vis dar neturi širdies draugės ir vienas nuobodžiauja jam priklausančiame trijų kambarių bute Vilniuje. Tačiau laisvo laiko iki šiol vaikinai neturėjo daug: mokslai, treniruotės, darbas. Jo hobis – gaminti maistą. Dar jam patinka skaityti žurnalus ir laikraščius.

A. Pazdradis dvejus metus puse etato dirba Vilniaus kurčiųjų sporto klube „Gestas“ moterų krepšinio treneriu, bet nuo rudens jis pradės ieškoti geriau apmokamo darbo visai dienai.

Studijų metu Algirdas beveik visada naudojosi vertėjo paslaugomis, nes universitete dėstomi dalykai buvo rimti ir sudėtingi: ekonomika, psichologija, medicina, kineziterapija, masažas, žmogaus fiziologija ir anatomija. Jo specializacija – krepšinis, be kurio ir neišsivaizduoja savo gyvenimo.

Parengta pagal Nijolės Krasniauskienės straipsnį iš www.lkd.lt

1. Algirdas Pazdradis Pasaulio kurčiųjų krepšinio čempionate laimėjo
2. Algirdas studijavo
3. Laisvalaikiu vaikinai mėgsta
4. A. Pazdradis dirba, bet nuo rudens
5. Algirdas neišsivaizduoja savo gyvenimo be

32 UŽDUOTIS

Pasirink vieną iš dviejų straipsnelių ir, remdamasis sakiniiais, parašyk atpasakojimą savais žodžiais.

33 UŽDUOTIS

Įsivaizduok, kad esi žurnalistas ir dirbi kokiam nors sporto laikraštyje ar žurnale. Pasirink vieną tau labiausiai patinkantį sportininką (-ę) ir pasiruošk jam/jai interviu klausimus. Užrašyk 10 klausimų.

34 UŽDUOTIS

Perskaityk pasiaiškinimo ir prašymo pavyzdžius ir aptark juos su mokytoju.

Pasiaiškavimo pavyzdys

Tomas Tūmaitis
LKNUC 8 klasė

Vilniaus kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų
centro Direktorei

PASIAIŠKINIMAS

2008-03-01
Vilnius

Nuo š. m. vasario 22 d. iki vasario 24 d. negalėjau lankyti pamokų, nes dalyvavau varžybose.

Priedas. Varžybų tvarkaraštis.

(Parašas)

Tomas Tūmaitis

Prašymo pavyzdys

Saulius Saulaitis
Statybininkų g. 12-2
LT-2051 Vilnius
Tel. 34 34 34

Vilniaus KRC teatro „Mimika“
Direktoriui

PRAŠYMAS

2008-09-03
Vilnius

Prašyčiau mane priimti į Jūsų vadovaujamą teatro studiją, nes labai noriu išbandyti savo jėgas aktorystės mene.

Priedai:

1. Pagrindinės mokyklos baigimo pažymėjimas.
2. Gyvenimo aprašymas.

(Parašas)

Saulius Saulaitis

35 UŽDUOTIS

Perskaityk duotas situacijas ir parašyk pasiaiškinimą arba prašymą. Vartok pateiktus žodžius ir žodžių junginius tinkamu laiku ar forma. Skaitmenis rašyk žodžiais.

1. Tu su draugu išėjai po pamokų stebėti krepšinio varžybų, bet nepasakei apie tai klasės auklėtojai. Ji jaudinosi, ieškojo tavęs, o kitą dieną paprašė parašyti **pasiaiškinimą**. Pasiaiškiniame nurodyk, kada ir kur išėjai, kodėl nepasakei, kur išėjai, ką veikei, kelintą valandą grįžai ir pan.

išėjau (iš ko?), 15 valandą, stebėjau (ką?), rungtynės prasidėjo, 15 valandą 35 minutės, labai skubėjau, pamiršau pasakyti (kam?), įdomu, nepastebėjau, kaip greitai prabėgo laikas, laimėjo, džiaugiausi, pasivaikščiojome po (ką?), senamiestis, grįžai, 21 valandą

2. Tu blogai jautiesi. Paprašyk mokytojo, kad leistų tau nedalyvauti pamokoje. Parašyk **prašymą**.

prašau, Jūsų, leistumėte nedalyvauti, kūno kultūros pamoka, labai, skauda galvą

SKYRIAUS APIBENDRINIMAS

Pabaik sakinius. Po to juos aptark su mokytoju (klase).

Šiame skyriuje aš sužinojau (apie ką?)
išmokau (ko?).....

Dar norėčiau sužinoti (apie ką?).....
ir išmokti (ko?).....

Įdomiausia skyriaus tema buvo (apie ką?)

Nelabai patiko tema (apie ką?).....

9 klasė

Mažosios elgetos istorija

ŽODŽIŲ BANKAS

elgeta

elgetauti (elgetauja, elgetavo)

prašyti (prašo, prašė) išmaldos

badas

badauti (badauja, badavo)

kęsti (kenčia, kentė) badą

benamis

našlaitis

vargti (vargsta, vargo)

alkti (alksta, alko)

pagelbėti (pagelbėja, pagelbėjo)

užjausti (užjaučia, užjautė)

užuojauta

1 UŽDUOTIS

Su mokytoju (ir klasės draugais) aptark žodžius, esančius žodžių banke. Po to atsakyk į žemiau pateiktus klausimus.

Klausimai

1. Ar žinai, ką reiškia žodis „elgeta“?
2. Ar esi matęs elgetų? Jei taip, kur?
3. Kaip atrodo elgetos?
4. Kaip galvoji, kur gyvena benamiai žmonės?
5. Pamaštyk, ar sunku būti elgeta.

2 UŽDUOTIS

Perskaityk benamės mergaitės dienoraščio ištrauką ir atsakyk į klausimus.

2006 metai, rugsėjo 11 diena

Visa mano dabartinė laimė ir didžiausias džiaugsmas – ištikimoji Lapė. Lapę man nupirko tėvelis. Nuvažiavom, prisimenu, į Kalvarijų turgų. Buvo šeštadienio rytas, truputį linojo. Lapė (tuo metu ji dar buvo mažytė ir bevardė) tupėjo kartono dėžėje šalia savo brolių ir seserų, mažų mielių šuniukų. Aš iškart pasirinkau ją, Lapę. Tada pasakiau tėčiui:

– Man reikia šito šuniuko.

Pardavėja pasakė:

– Čia – kalytė. Ji labai miela ir pati linksmiausia iš visų.

Tuomet atsisukau į tėtį ir pasakiau:

– Perkam šitą Lapę ir važiuojam namo.

Tėtis pasakė tik tiek:

– Lapė – tai Lapė. Šaunu, kad tu ir vardą šuneliui jau sugalvojai!

Tėtis mažai kalbėdavo. Bet mes buvom labai geri draugai.

2006 metai, lapkričio 12 diena

Mano gyvenimas atrodo nepakeliamai sunkus. Man tik 13 metų, o aš kiekvieną dieną galvoju, kad rytojaus nebesulauksiu. Galbūt mirsiu sušalusi gatvėje. Galbūt nerasiu nė vieno duonos kriaukšlio. Galbūt susirgsiu ir nežinosiu, kaip gydytis. Ir dabar dažnai sirguliuoju – vis nesibaigia sloga, krūtinę drasko kosulys. Nuo kasdienio badavimo skauda galvą. Dažnai noriu tik susirangyti kokiame nors gatvės kamputyje ir užmigti. Užmigti visam laikui, nes gyventi per sunku...

2006 metai, gruodžio 23 diena

Prisimenu mamą. Mano mama man visada būdavo tarsi pats gražiausias ir mieliausias angelas. Ji kiekvieną vakarą man padėdavo susirinkti žaislus. Mama mokydavo, kaip tvarkingai susidėti knygas, drabužius, papuošalus. Ji vis sakydavo, kad tvarkingam žmogui gyventi lengviau. Kai dabar prisimenu mamą, man pradeda skaudėti krūtinę ir aš iškart pradedu verkti. O žmonės eina pro šalį... Jie nežino, kad mano krūtinėj iš skausmo plyšta širdis. Jie mato tik purviną, apdriskusią mergaitę, prašančią išmaldos. Kartą viena moteris man pasakė:

– Žinau, kad tavo ašaros netikros. Verki tik tam, kad praeiviai tavęs pasigailėtų ir duotų kelis litus. Geriau bėgtum namo ir padėtum savo mamai...

Po šių žodžių pradėjau raudoti. Susmukau gatvės kampe ir raudojau, raudojau...

Klausimai

1. Kas paaiškėja apie šią mažąją elgetą?
2. Ko mergaitė neturi?
3. Kur ji šiuo metu gyvena?

3 UŽDUOTIS

Perskaitęs dienoraščio ištrauką, surašyk svarbiausius dalykus, kuriuos sužinojai apie šią mergaitę.

1. Manau, kad ši mergaitė neteko (ko?)
2. Šiuo metu ji gyvena (kur?)
3. Mergaitės gyvenimas sunkus, nes
4. Mergaitei dabar liko tik (kas?)
5. Mergaitė dažnai prisimena savo (ką?), kuri išmokė ją (kokių dalykų?)
6. Savo dienoraštyje mergaitė aprašė tą dieną, kai (kas nutiko Kalvarijų turguje?).....

4 UŽDUOTIS

Žiūrėk į paveikslėlį. Aprašyk, kaip atrodo elgetaujanti mergaitė. Pagalvok, kaip ji jaučiasi, kokia jos nuotaika. Aprašydamas remkis šiais klausimais:

1. Kaip atrodo mergaitė?
2. Kiek jai galėtų būti metų?
3. Kaip ji jaučiasi?
4. Kokia jos nuotaika?
5. Ar mergaitė visai vieniša? Kas jai dar liko?
6. Kaip manai, kas šio vaiko laukia ateityje?

5 UŽDUOTIS

Pateikti du paveikslėliai. Pasirink vieną iš jų ir sukurk (žodžiu) mažosios elgetos istoriją. Savo sugalvotą istoriją papasakok visai klasei. Istoriją kurti padės planas.

Planas

1. Mergaitės gyvenimas anksčiau (iki tol, kol atsidūrė gatvėje).
2. Kas atsitiko mergaitės tėvams ARBA ką jie pradėjo veikti.
3. Įvykis, po kurio mergaitė atsidūrė gatvėje.

6 UŽDUOTIS

1. Perskaityk sakinius su jaustukais ir be jų. Pagalvok ir pasakyk, kurie sakiniai įdomesni, vaizdingesni.

Sakiniai su jaustukais	Sakiniai be jaustukų
– Ak , kokia graži ir nerūpestinga buvo mano vaikystė, – galvojo mergaitė.	– Kokia graži ir nerūpestinga buvo mano vaikystė, – galvojo mergaitė.
– Cit , Lape, nelok dabar! – subarė savo šunelį mergaitė. Ji bijojo, kad šuns lojimas nepažadintų namo laiptinės gyventojų.	– Lape, nelok dabar! – subarė savo šunelį mergaitė. Ji bijojo, kad šuns lojimas nepažadintų namo laiptinės gyventojų.
– Mano mama buvo tokia gera man. Och , kaip man dabar be jos sunku, – savo šuneliui guodėsi našlaitė.	– Mano mama buvo tokia gera man. Kaip man dabar be jos sunku, – savo šuneliui guodėsi našlaitė.

2. Remkis 5 užduoties paveikslėliu, kurį jau pasirinkai. Dabar savo sukurta istoriją užrašyk. Rašydamas našlaitės istoriją, pavartok ir kelis jaustukus (pavyzdžiui, šiuos: *ach, ai, oho, ačiū, ša*). Atkreipk dėmesį, kaip jaustukai sakinyje yra skiriami.

7 UŽDUOTIS

1. Perskaityk Hanso Kristiano Anderseno pasaką „Mergaitė su degtukais“.

2. Skaitydamas pastebėsi, kad pasakos tekstas parašėse atpasakotas trumpiau. Pabandyk parašyti likusių pastraipų santrumpas pats.

Mergaitė su degtukais

Ore smarkiai šalo, snigo ir temo. Buvo paskutinis metų vakaras. Tą vakarą gatvė ėjo varginga mergaitė, maža, vienplaukė, basa.

Iš namų ji buvo išėjusi su klumpėmis. Tos klumpės buvo motinos ir mergaitė smuko. Nukrito jai nuo kojų besukant per gatvę. Vienos klumpės nebegalėjo rasti, antrąją pagriebęs nusinešė kažkoks vaikas. Toliau mergaitė ėjo basa. Jos kojos nuraudo, pamėlo nuo šalčio. Raudonoje prikyštėlėje ji nešėsi degtukų. Per visą dieną nė už skatiką jų nebuvo pardavusi.

Pro langus visur buvo matyti žiburiai, iš visur kvepėjo kepta žąsiena, kiekvienas laukė Naujųjų metų.

Tarp dviejų namų, kertėje, varguolė atsisėdo pailsėti. Ji susitraukė. Savo nušalusias kojeles drabužėliu prisidengė. Atsisėdus pasidarė dar šalčiau, bet namo grįžti nedrįso. Ji nebuvo pardavusi nė vieno degtuko ir nė skatiko tą dieną nebuvo gavusi. Tėvas ją tikrai primuš...

Mergaitės rankytės buvo pastirusios nuo šalčio. Vienas degtukas jai galėtų pagelbėti! Mergaitė išdrįso išsitraukti degtuką. Pšš! Degtukas žybtelėjo, įsidegė. Liepsna buvo tokia skaisti ir didelė kaip žvakės!

Mergaitėi rodėsi, kad ji sėdinti prieš didelę geležinę krosnį. Kaip smagiai liepsnojo ugnis, kaip maloniai ji šildė! Mergaitė jau tiesė kojeles prie krosnies pasišildyti, bet ugnelė staiga užgeso, krosnis išnyko, ir jos rankose liko nudegusio degtuko galas.

Mergaitė braukė kitą degtuką. Toje vietoje, kur krito šviesa, siena tapo tarsi permatoma ir mergaitė galėjo matyti, kas yra kambaryje. Stalas balta staltiese apdengtas, jo viduryje lėkštė, toje kepta žąsis, obuolių ir slyvų prikimšta. Bet čia degtukas vėl užgeso.

Ji braukė dar vieną degtuką ir atsidūrė prie puikios eglutės. Tūkstančiai žvakių degė žaliose šakelėse. Jų pasiekti mergaitė ištiesė rankes, bet tuo tarpu degtukas ir vėl užgeso. Eglutės žvakelės ėmė kilti vis aukštyne ir aukštyne ir pagaliau pavirto dangaus žvaigždėmis. Viena žvaigždėlė nukrito ir krisdama paliko paskui save ugnies ruožą.

„Turbūt kas miršta!“ – pagalvojo mergaitė, nes močiutė, kuri ją vieną temylėjo ir kuri dabar jau buvo mirus, pasakojo, kad kam nors mirštant, krintanti dangaus žvaigždė.

Mergaitė dar kartą brūkštelėjo degtuką. Vėl viskas nušvito. Prieš ją dabar stovėjo senoji močiutė, tokia pat romi ir mylinti kaip kitados.

– Močiute! – suriko mažytė. – Pasiimk mane! Aš žinau – tu nueisi, kai užges degtukas; tu pranyksi kaip šiltoji krosnis, kaip gardžioji kepta žąsis, kaip gražioji eglutė!

Ir mergaitė brūkštelėjo visus degtukus: norėjo, kad senelė ilgiau pabūtų su ja. Degtukai įsidegė, aplinkui pasidarė šviesu. Močiutė pasiėmė mergaitę ant rankų, ir abi, šviesios ir linksmos, pakilo aukštai; jos lėkė į aukštybes; ir ten, kur jos nulėkė, nebuvo nei šalčio, nei bado, nei vargo – jos buvo pas Dievą.

Išaušo šaltas rytas. Kertėje, prisiglaudusi prie sienos, sėdėjo mergaitė. Vargšėlė sušalo paskutinę senųjų metų naktį.

Naujųjų metų saulė patekėjo ties mažu lavonėliu. Sustingusi sėdėjo mažytė su savo degtukais.

*Naujųjų metų išvakarėse
gatvė ėjo basa varguolė mer-
gaitė. Lauke buvo šalta, snigo
ir temo.*

*Mergaitė buvo labai suša-
lusi. Ji išdrįso uždegti vieną
degtuką. Liepsna skleidė šilu-
mą ir šviesą.*

*Kai mergaitė uždegė dar
vieną degtuką, ...*

*Mergaitė brūkštelėjo dar
vieną degtuką ir prieš save pa-
matė močiutę. Mergaitė prašė,
kad močiutė pasiimtų ją su sa-
vimi. Mergaitė bijojo, kad ...*

8 UŽDUOTIS

1. Trumpindamas pasaką, turbūt dažnai kartojai žodį „mergaitė“. Panagrinėk šią lentelę – kairėje pusėje surašyti galimi žodžio „mergaitė“ sinonimai, dešinėje pusėje – keli sakiniai iš sutrumpinto pasakos teksto. Pakeisk išbrauktą žodį „mergaitė“ kitu sinonimišku žodžiu.

Žodžio „mergaitė“ sinonimai	Kokiu sinonimišku žodžiu galėtum pakeisti žodį „mergaitė“?
varguolė našlaitėlė nelaimėlė mažylė	<i>Naujųjų metų išvakarėse gatvė ėjo basa varguolė mergaitė.</i> <i>Mergaitė buvo labai sušalusi.</i> <i>Mergaitė brūkštelėjo dar vieną degtuką ir prieš save pamatė močiutę.</i> <i>Mergaitė prašė, kad močiutė pasiimtų ją su savimi.</i>

2. Dabar dar kartą perskaityk pasakos santrumpą, kurią parašei. Galbūt tavo parašytame tekste besikartojančius žodžius taip pat reikėtų pakeisti sinonimiškais?

9 UŽDUOTIS

1. Palygink dvi mergaites – mažąją elgetą iš paveikslo ir našlaitę iš H. K. Anderseno pasakos. Iš pradžių su klase aptarkite lentelėje esančius įrašus. Po to šią lentelę papildykite – įrašykite, ko trūksta.

2. Kai lentelė bus užpildyta, palygink vienos ir kitos našlaitės situaciją (palyginimą užrašyk remdamasis po lentelę pateiktu pavyzdžiu).

	Kaip atrodo?	Ką turi?	Ko neturi?	Kur gyvena?
Mergaitė iš paveikslo (pavyzdžiui, Julija)		<i>kalytę, vardu Lapė dienoraštį</i>		
Mergaitė iš pasakos (pavyzdžiui, Onutė)	<i>vienplaukė basa sušalusi pavargusi liūdna</i>	<i>tėvą, kuris ją muša ryšulių degtukų</i>	<i>mamos močiutės</i>	<i>pas tėvą</i>

Onutė, mergaitė iš Anderseno pasakos, yra vienplaukė, basa, sušalusi, pavargusi ir liūdna. Julija Šios mergaitės taip atrodo todėl, kad jos yra ir

Julija turi tik kalytę, vardu Lapė ir dienoraštį, į kurį užrašo savo mintis. O Onutė turi ir

Nei Julija, nei Onutė neturi jas mylinčių Nors Onutė gyvena pas tėvą, bet jai tenka vaikščioti žiemą gatvėmis ir Julijos gyvenimas ne geresnis – ji

Manau, kad ir Onutės, ir Julijos gyvenimai yra (kokie?)....., todėl jie panašūs.

10 UŽDUOTIS

Dar kartą prisimink našlaitę iš paveikslų. Kokia galėtų būti jos istorijos pabaiga? Čia pateiktos dvi žinutės iš laikraščio. Perskaityk ir aptark su klase. Tada atsakyk į žemiau esančius klausimus.

Iškarpos iš laikraščio

Vilniaus geležinkelio stotyje rasta sušalusi ir nusilpusi paauglė

Vėly vasario 14 dienos vakarą Vilniaus geležinkelio stotyje policininkai rado sušalusią 10-13 metų mergaitę. Plaukai tamsūs, ilgi, akys žalios. Vilkėjo šviesiai geltonos spalvos striukę, avėjo juodus aulinius vyriškus batus. Mergaitė buvo itin nusilpusi, todėl į pareigūnų klausimus negalėjo atsakyti. Mergaitė buvo nugabenta į Vilniaus miesto vaikų ligoninę. Medikai nustatė, kad paauglė stipriai nušalo rankas ir kojas. Ji teigia, kad mergaitė nusilpo dėl nuolatinio badavimo. Šiuo metu paauglė gydoma, jos būklė gerėja. Tikimasi, kad netrukus paaiškės, kas ši mergaitė ir kaip ji sušalusi atsidūrė Vilniaus geležinkelio stotyje.

Dingo trylikos metų mergaitė!

2006 metų rugsėjo 3 dieną iš namų išėjo ir negrįžo 13 metų Prienų miesto gyventoja Julija Jonaitytė. Mergaitė išėjo trumpam pavadžioti šuns. Išeidama iš namų ji vilkėjo ploną šviesiai geltonos spalvos striukę, avėjo tamsius batus. Mergaitė aukšta, liekna, plaukai tamsūs, akys didelės, žalios. Virš dešinės akies – nedidelis randas. Po tėvų žūties autoavarijoje mergaitė gyveno pas gimines. Ką nors žinančius apie dingusią mergaitę arba ją mačiusius, prašome pranešti apie tai artimiausiame policijos skyriuje.

Klausimai

1. Kaip šios dvi žinutės susijusios?
2. Kaip manai, kuri žinutė spaudoje buvo paskelbta pirmoji?
3. Kas paaiškėjo perskaičius šias žinutes?

11 UŽDUOTIS

Sukurk našlaitės Julijos istoriją. Remkis žodžiais iš žodžių banko, žiūrėk į paveikslėlius 34 puslapyje (5 užduotyje), naudokis 10 užduoties žinutėmis iš laikraščio. Įdomiausia tavo darbo dalis – sugalvoti šios istorijos pabaigą!

12 UŽDUOTIS

Pagalvok ir kartu su klase aptark, kodėl kai kuriems žmonėms tenka elgetauti, gyventi gatvėse. Užpildyk žemiau pateiktą lentelę. Kai lentelė bus užpildyta, ja remdamasis, parašyk, kas nutinka tada, kai žmonės gyvena gatvėse.

Kalėdinė dovana mylimajam ar mylimajai

ŽODŽIŲ BANKAS

panelė

vaikinas

simpatiškas, -a

mylimas, -a

mylimasis, -oji

įteikti (įteikia, įteikė) dovaną

nustebinti (nustebina, nustebino) mylimąjį, -ąją

nustebti (nustemba, nustebo) gavęs, -usi dovaną

netikėtumas

staigmena

džiaugtis (džiaugiasi, džiaugėsi) gavęs, -usi dovaną

13 UŽDUOTIS

Atsakyk į klausimus.

Klausimai

1. Ar esi gavęs netikėtų dovanų?
2. Kokia dovana tave nustebintų?
3. Kaip galvoji, kas yra maloniau – dovanoti dovanas ar jas gauti?

14 UŽDUOTIS

Apibūdink matomus daiktus. Vartok kuo daugiau pažyminių konkrečiam daiktui apibūdinti.

Pavyzdžiui: didelė, daili, brangi skanių šokoladinių saldainių dėžutė.

15 UŽDUOTIS

Prisimink būdvardžių laipsnius (nelyginamąjį, aukštesnįjį ir aukščiausiąjį). Pagalvok, kokį daiktą norėtum gauti dovanų per Kalėdas. Palygink šiuos daiktus vartodamas aukštesniojo ir aukščiausiojo laipsnio būdvardžius. Palyginimus užrašyk.

Pavyzdys: Raštuotos vilnonės kojinės būtų **gera** ir praktiška dovana. Dar **geresnė** dovana – tai puiki sidabrinė grandinė su pakabuku. Bet **geriausia** iš visų dovanų – tai nuostabus filmo „Titanikas“ kompaktinis diskas. Apie šį kompaktinį diską seniai svajoju.

16 UŽDUOTIS

1. Pagalvok apie žmogų, kuriam simpatizuoji (panelę ar vaikiną). Iš visų šių daiktų išrink jai arba jam tą, kurį norėtum padovanoti per Kalėdas. Tuomet užrašyk, *ką ir kodėl* dovanotum. Taip pat paminėk, *kokio daikto ir kodėl* nesirinktum kaip dovanos.

2. Rašydamas vartok tą daiktą apibūdinti padedančius pažyminius ir konstruok sudėtinius sakinius (galimi jungtukai: *nes, kadangi, jog, jei(gu)*).

Pavyzdys: Per Kalėdas savo mylimajai dovanočiau dailius sidabrinius auskarus, *nes* jai patinka puoštis. *Jeigu* padovanočiau raštuotas vilnones kojines, *tai* mano panelė manęs nesuprastų. Ji pagalvotų, *kad* esu tikras keistuolis.

17 UŽDUOTIS

Kiekvieną čia pavaizduotą žmogų apibūdink pritaikydamas jam/jai tinkančius žodžius.

energingas, -a / žavingas, -a / dailus, -i / gražus, -i / simpatiškas, -a / laisvas, -a / susivaržęs, -iusi / artistiškas, -a / madingai apsirengęs, -usi / tvarkingas, -a / santūrus, -i / kuklus, -i / senamadiškai apsirengęs, -usi / drąsus, -i / įžūlus, -i / pasipūtęs, -usi / išvaizdus, -i / rimtas, -a

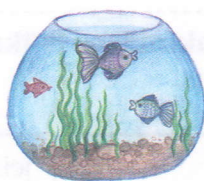
18 UŽDUOTIS

Lentelėje pristatyti visi vaikinai ir merginos. Bet šis pristatymas nepilnas – trūksta žodžių ar jų galūnių. Neįrašyti ir jaunuolių pomėgiai. Aprašyk kiekvieną vaikiną ir merginą įrašydamas reikalingus žodžius ar žodžių galūnes. Pagalvok, ką galėtų mėgti kiekvienas iš jų, ir įrašyk.

	Pranas – rimtas, atsakingas, ramus, užsispyr... vaikinai. Jis visada siekia savo tiksl... Pranu patinka tikslieji (kas?)..... – matematika, fizika, chemija. Dar Pranas domisi...
	Justas – linksmas, pašėl..... ir merginų mėgst..... vaikinukas. Jau turi savo automobil....! Seno modelio dail..... automobil..... Justui padovanojo senelis. Tiesa, Justas dar neturi teis..... ir savo automobilio vairuoti negali. Nepatikėsite, bet Justas tiesiog negali gyventi be...

	Kasparas – tvarkingas puošėiva. Labai domisi mading..... dalyk..... – naujaus..... telefon....., kompiuter..... ir drabuž..... . Kasparas visada pasitempęs. Be visų jau išvardint.... pomėg....., Kasparui taip pat patinka ir...
	Kukli ir santūri Adelės išvaizda apgaulinga. Iš ties... ji labai drąši mergina. Visada sako tai, ką galvoja. Jei reikia kažką nuspręsti, Adelė pirmoji imasi iniciatyvos. Nors klasiškai Adelę vadina moksliuk..., tačiau laisvalaikiu Adelė tikrai neskaito knyg..., jos didžiausias pomėgis – ...
	Nors Sandros išvaizda kai kuriuos mokytojus ar klasės draugus ir baugina, iš tiesų ji yra labai drovi panelė. Sandra nemėgsta kalbėti apie sav..., savo pomėg..... . Ji apskritai labai mažai kalba. Klasiškai ją vadina tylene. Daug kas mano, kad Sandra neturi draug.... . Bet tai – netiesa! Ištikimiausias ir mylimiausias Sandros draugas – Su juo Sandra mėgsta ir po parką vaikštinėti, ir į kelion.... važiuoti, ir pas senel..... sodyboje apsilankyti. Šį draugą Sandra turi jau (6)..... metus.
	Kristina – tikra klas....., o gal ir mokykl..... gražuolė. Ji ne kartą yra dalyvavusi gražiaus..... moksleiv..... konkurs..... (dgs.). Vieną kartą laimėjo pirmąją vietą. Kristina turi daug draug.... . Bendrauti su žmon..... Kristina tikrai moka! Dar vienas dalykas, kurio Kristina mokosi jau (3)..... metus – tai...

Galimi pomėgiai/mėgstami dalykai:

19 UŽDUOTIS

1. Pasitikrink, ar teisingai 18 užduotyje įrašai žodžius, jų galūnes, ar tiksliai parinkai jaunuolių pomėgius.

Pranas – rimtas, atsakingas, ramus, užsispyręs vaikinukas. Jis visada siekia savo tikslo. Pranui patinka tikslieji mokslai – matematika, fizika, chemija. Dar Pranas domisi akvariumais ir egzotiškomis žuvimis. Jis namuose turi didelį akvariumą, kuriame laiko įdomias žuvis iš Afrikos.

Justas – linksmas, pašėlęs ir merginų mėgstamas vaikinukas. Jau turi savo automobilį! Seno modelio dailų automobilį Justui padovanojo senelis. Tiesa, Justas dar neturi teisių ir savo automobilio vairuoti negali... Nepatikėsite, bet Justas tiesiog negali gyventi be knygų. Knygas jis tiesiog ryte ryja!

Kasparas – tvarkingas puošėiva. Labai domisi madingais dalykais – naujausiais telefonais, kompiuteriais ir... drabužiais. Kasparas visada pasitempęs. Be visų jau išvardintų pomėgių, Kasparui taip pat patinka ir kelis kartus per savaitę lieti prakaitą krepšinio aikštelėje.

Kukli ir santūri **Adelės** išvaizda apgaulinga. Iš tiesų ji labai drąši mergina. Visada sako tai, ką galvoja. Jei reikia kažką nuspręsti, Adelė pirmoji imasi iniciatyvos. Nors klasiškai Adelę vadina moksliuke, tačiau laisvalaikiu Adelė tikrai neskaito knygų, jos didžiausias pomėgis – tai stalo tenisas!

Nors **Sandros** išvaizda kai kuriuos mokytojus ar klasės draugus ir baugina, iš tiesų ji yra labai drovi panelė. Sandra nemėgsta kalbėti apie save, savo pomėgius. Ji apskritai labai mažai kalba. Klasiškai ją vadina tylene. Daug kas mano, kad Sandra neturi draugų. Bet tai – netiesa! Ištikimiausias ir mylimiausias Sandros draugas – jos šuo Bonifacijus. Su juo Sandra mėgsta ir po parką vaikštinėti, ir į keliones važiuoti, ir pas senelius sodyboje apsilankyti. Šį draugą Sandra turi jau šešerius metus.

Kristina – tikra klasės, o gal... ir mokyklos gražuolė. Ji ne kartą yra dalyvavusi gražiausios moksleivės konkurse. Vieną kartą laimėjo pirmąją vietą. Kristina turi daug draugų. Bendrauti su žmonėmis Kristina tikrai moka! Dar vienas dalykas, kurio Kristina mokosi jau trečius metus – tai baletas.

2. Dabar iš šių jaunuolių pasirink vaikiną arba merginą, kuris, i tau patiktų. Savo pasirinkimą pagrįsk – parašyk, kodėl pasirinktas vaikiną ar pasirinkta mergina tau patiktų. Rašydamas vartok būdvardžių laipsnius – nelyginamąjį (pvz., šaunus, -i), aukštesnįjį (pvz., šaunesnis, -ė) ir aukščiausiąjį (pvz., šauniausias, -ia). Gali remtis pavyzdžiu arba rašyti savarankiškai.

Pavyzdys: Kristina – daili, išvaizdi panelė. Už Kristiną įdomesnė Adelė, kuri laisvalaikio žaidžia stalo tenisą. Tačiau šauniausia iš šių trijų merginų – Sandra. Man patinka tai, kad ji uždara, santūri ir myli šunis.

3. Jau pasirinkai vieną patikusį žmogų (vaikiną arba merginą). Dabar pagalvok: jei šis žmogus būtų tavo artimas draugas, -ė, ką jam/ jai norėtum padovanoti per Kalėdas, ir kokia dovana šiam žmogui patiktų. Parašyk, kur dovanos ieškotum, ką ir kodėl pasirinktum. Prieš rašydamas, perskaityk pateiktą pavyzdį.

Pavyzdys: Artėja Kalėdos. Šiandien – gruodžio 15 diena. Siaubas! Dar neišrinkau dovanos savo mielajai Adelei! Galėčiau jai padovanoti kokią nors paprastą mielą daiktą – pliušinį žaislą ar knygą, bet Adelei labiausiai patinka... stalo tenisas. Kaip tik šiandien važiuosiu į sporto prekių parduotuvę. Tikiuosi, kad joje rasiu kokių nors įdomių teniso kamuoliukų. Tai bent apsidžiaugs Adelė, jei per Kalėdas gaus 20 oranžinių arba salotinių teniso kamuoliukų! O jei tokių nebus, tai pirksiu baltus ir pats juos nudažysiu.

20 UŽDUOTIS

1. Pateiktos mintys apie meilę. Sakiniuose trūksta jungtukų ar jungiamųjų žodelių. Parink tinkamus.

..... nepažino meilės, tarsi negyveno.
Nuo meilės yra visokių vaistų, nėra vieno patikimo.
Didžiausia laimė gyvenime – žinoti, esi mylimas.
Meilė akla, mylime širdimi.
Meilė kaip rožė. Tik meilė gali žydėti amžinai, rožė – ne.
Draugystė baigiasi tada, prasideda nepasitikėjimas.
Meilė – didžiausia paslaptis, ieškojo visi pasaulio išminčiai.
..... tyli, tylėk iš meilės.

jei..., tai...
nes
kas..., tas...
kad
bet
kai
kurios
o

Iš www.svajos.com

2. Kurią mintį (iš čia pateiktų) pasirinktum rašydamas laiškėlį savo mylimajam ar mylimajai? Šią mintį išrašyk ir sukurk trumpą kalėdinį sveikinimą mylimam žmogui. Remkis pavyzdžiu, o dar geriau – sveikinimą sukurk pats.

Pavyzdys

Mielas Rokai,

tegul per šias Kalėdas tave šildo šie gražūs žodžiai: „Meilė – didžiausia paslaptis, kurios ieškojo visi pasaulio išminčiai“.

Tavo Eglė

Ką renkiesi – poilsį gamtoje ar naršymą internete?

ŽODŽIŲ BANKAS

laisvalaikis

aktyvus laisvalaikis

pasyvus laisvalaikis

poilsis

naršyti (naršo, naršė) internete

pažintys

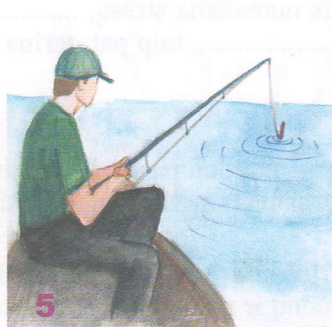
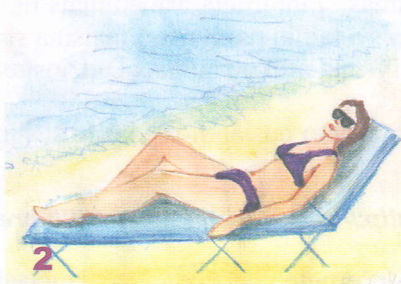
tinklaraštis

diskutuoti (diskutuoja, diskutavo)

pasirinkti (pasirenka, pasirinko)

21 UŽDUOTIS

1. Pasakyk, ką veikia čia pavaizduoti žmonės.
2. Kurios iš čia pavaizduotų veiklų patinka ir tau?
3. Ką renkiesi dažniau – poilsį gamtoje ar naršymą internete? Kodėl?

22 UŽDUOTIS

Perskaityk kelių skirtingų straipsnių ištraukas ir jas aptark kartu su klase. Perskaitęs kiekvieną ištrauką, pabandyk glaustai parašyti, kas šioje ištraukoje teigiama (apie ką buvo tekstas). Remkis duotais sakinių modeliais arba rašyk pats.

Kas yra internetinis BLOGAS?

„Blogas“ – tai iš dviejų anglų kalbos žodžių „Web“ ir „Log“ sudarytas žodis. Lietuviškai „blogą“ turėtume vadinti interneto dienoraščiu arba tinklaraščiu. Tinklaraštį valdo jo autorius (tas, kuris jį sukūrė): nevaržomai rašo čia savo mintis, publikuoja nuotraukas ir pan. Kiti žmonės, lankydami tokiam tinklaraštyje, gali rašyti komentarus.

Pirmieji tinklaraščiai internete pasirodė 1996-1997 metais JAV. Šiuo metu tinklaraščiai yra labai išplitę. Juos turi beveik visi.

Iš <http://www.tikra.info/blog/kas-yra-blogas>

1. Internetinis „blogas“ lietuviškai vadinamas..... Tinklaraštį gali sukurti..... Jame galima..... ir Savo tinklaraščio medžiaga galima dalintis su.....

Naršymas internete moterims gerina smegenų veiklą

Moksliniai tyrimai liudija, kad 10 minučių per dieną, praleistų prie kompiuterio, moterims gerina smegenų veiklą. Trumpas „pabėgimas“ į internetą asmeniniais tikslais (keitimasis draugų ar šeimos nuotraukomis, mėgstamų interneto svetainių naršymas) malšina stresą, lėtina širdies ritmą ir skatina produktyvesnę smegenų darbą. Šį tyrimą atliko žinomas Didžiosios Britanijos mokslininkas daktaras Deividas Levisas.

Dažniausiai moterys lankosi interneto puslapiuose, kurie susiję su mėgstamais laisvalaikio leidimo būdais, sportu ar pramogomis.

Iš <http://h41131.www4.hp.com/lt/lt/press/narsymas-internete-moterims.html>

2. Tos moterys, kurios per dieną internete....., jaučiasi geriau, pagerėja ir jų Trumpas „pabėgimas“ į internetą asmeniniais tikslais numalšina stresą, ir Gali būti, kad ir vyrams trumpas „pabėgimas“ į taip pat gerina ir, tačiau šiame straipsnyje apie tai nekalbama.

Nemokamo interneto nebūna

Mes galvojame, jog dauguma interneto paslaugų – naudojimasis elektroninio pašto dėžute, žinių skaitymas ir t.t. – nekainuoja. Vis dėlto už šias paslaugas netiesiogiai „atsiskaitome“ skaitydami reklamą – skydelius, iššokančius langus.

Be to, internete mes esame matomi. Pasak ES vartotojų apsaugos organizacijos atstovės Kornelijos Kuterer, mūsų mokama kaina – tai asmeninių duomenų ir privatumo praradimas. Vartotojai nežino, kad jų duomenys yra renkami, kai žmonės atsiverčia tam tikrus puslapius, perka prekes internetu, pasisako pokalbių forumuose ir pan.

Iš <http://socialistgroup.org/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20080121STO19257+0+DOC+XML+V0//LT>

3. Nemokamo interneto nėra. Skaitydami, ar ieškodami pramogų, susiduriame su Taigi skaitydami reklamą, savotiškai mokame už tai, kad naršome (kur?) Žmonės dažnai, kad internete jie yra matomi. Yra fiksuojama, kokiuose lankėsi žmogus, ką internete jis ir pan.

Daugiausiai laiko internete praleidžia ne paaugliai!

Manote, kad internete dieną naktį mirksta tik paaugliai? Viskas pasikeitė – pasaulyje daugiausiai laiko internetu naudojasi pensijinio amžiaus žmonės. Nors internetu naudojasi tik 16 % senolių ir net 65 % paauglių, tačiau tie pensininkai, kurie atranda tokį užsiėmimą, internete praleidžia daugiau laiko nei jaunimas.

Iš <http://www.zynios.lt/nuoroda/paaugliu>

4. Nors tik (skaičių įrašyk žodžiu) procentai
 ir net (skaičius įrašyk žodžiais) procentai
 tačiau daugiau laiko internete praleidžia ne, o

23 UŽDUOTIS

Atsakyk į klausimus. Atsakymus užrašyk.

Klausimai

1. Kiek laiko per parą praleidi internete?
2. Kokios informacijos dažniausiai ieškai internete?
3. Kokiuose tinklalapiuose mėgsti lankytis?
4. Ar tavo domina jaunimo diskusijų forumai?
5. Kiek laiko per savaitę skiri poilsiui (arba sportui) gamtoje?
6. Kaip manai, kas žmogui naudingiau – aktyviai pailsėti gamtoje ar naršyti internete?
7. Kaip manai, kiek laiko per parą skirti darbui prie kompiuterio yra normalu?
8. Kaip manai, kiek laiko per parą skirti darbui prie kompiuterio yra žalinga?
9. Ar turi pažįstamų, kurie visą savo laisvalaikį praleidžia tik prie kompiuterio?
10. Kaip manai, kodėl kai kurie žmonės itin įsivieja į internetą? Ką įdomaus jame randa?

24 UŽDUOTIS

1. Jaunimo diskusijos internete labai paplitusios. Turbūt pastebėjai, kad žmonės, čia rašydami savo mintis, visai pamiršta rašybos ir skyrybos taisykles. Perskaityk kelias jaunimo pokalbių internete ištraukas, jas aptark su klase.

2. Po to pabandyk ištaisyti klaidas, kurias pastebėjai. Pavyzdys, kaip taisyti, duotas.

Netaisyta kalba iš jaunimo diskusijų tinklalapio	Taisyta kalba
Tema: internetinė meilė Ką apie tai galvojate? Yra tekę patiems susidurti ar dėl to kentėti? 😊 Markas: Na istiesu as manau kad gali nebent but internetinis susizavejimas, taprasme susipazysti su vakinu internete, kazkiek laiko bendrauji, pradedi jaust kazkoki prieraisma, bet kad meile atsirastu zmo- gu kurio real mates nesi taj kazkaip nlb tikiu... Nebent gali tik pasirodyti kad ta zmozgu isimilejai, kadangi internetu tu nemataj jo blogu savybiu. 😊 Ziwiuxe: Man atrodo, kad internetines meiles nera geras sumanymas, nes bendraudamas nematai zmgiaus, nejauti kada meluoja, myli, jaudinasi, liudi, gedijas ir pan. nejauti zmogaus jausmu. Internete daug apsimeteliu, vakinu/merginu kurie apsimeta kitokiais nei yra. Darkness: Mano nuomonė neigiama apie tokia meilė. Ir esu tokios nuomonės, kad nėra tokios meilės. Gali būti kažkoks susižavėjimas. Šiandien žiūrėjau ryte filmą „Pakvaišėlių lenktynės“ gal matėt? Tad jūs atsakykit ar galėtumėt pamilti robota? Mes esam gyvi padarai, tad mums reikalingas gyvas bendravimas.	Na, iš tiesų, manau, kad gali būti tik susižavėjimas – susipažinti su vaikinu internete, kažkiek laiko bendrauji, pradedi jausti prierašumą... Bet kad meilė atsirastų žmogui, kurio matęs nesi, tai kažkaip nelabai tikiu... Gali pasirodyti, kad tą žmogų išimylėjai, bet internete tu nematai jo blogų savybių.

Iš www.diskutuok.lt

Naujųjų metų sutikimas su draugais

ŽODŽIŲ BANKAS

Naujieji metai
organizavimas
organizuoti (organizuoja, organizavo)
šventę
švęsti (švenčia, šventė)
sodyba
vila

kavinė
draugų sąrašas
darbų sąrašas
linksmybės
fejerverkai
pavykusi (nepavykusi) šventė
įspūdis

25 UŽDUOTIS

Atsakyk į klausimus.

1. Kaip tu dažniausiai švęsti Naujuosius metus?
2. Ar esi šventęs tik su draugais (be tėvų ir giminaičių)?
3. Kaip manai, ar sutikti Naujuosius tik su draugais įdomu? Kodėl?

26 UŽDUOTIS

Ši tema skirta Naujųjų metų sutikimo su draugais organizavimui. Pirmiausia pagalvok, su kuo norėtum švęsti artimiausius Naujuosius metus. Sudaryk draugų, su kuriais norėtum sutikti šią šventę, sąrašą ir tuos draugus trumpai apibūdink.

Pavyzdys:

1. Adomas, linksmas ir išradingas.
2. Karolina, paprasta ir nuoširdi.
3. Simonas, protingas ir įžvalgas.

27 UŽDUOTIS

Jau sudarei draugų, su kuriais norėtum sutikti Naujuosius, sąrašą. Dabar sugalvok, kaip juos pakviesi švęsti kartu. Parašyk bendrą kvietimą, panašų į žinutę, kurią siųstum telefonu. Pavartok žemiau pateiktus žodžius, remkis duotu pavyzdžiu.

(mieli) draugai
(brangūs) bičiuliai
ei, žmonės,...
sugalvojau, kad...
švęskime kartu
susitinkame aptarti, kas ir kaip
reikalingos ir jūsų idėjos
nekantriai lauksiu atsakymo

Pavyzdys:

Bičiuliai, Naujųjų metų vienas švęsti nenorėčiau. Gal švęskime drauge? Reikėtų visiems susirinkti ir aptarti, kur ir kaip švęsime. Susitikimas antradienį 18 val. mano namuose. Nepamirškite gerų idėjų!
Rokas

28 UŽDUOTIS

1. Paveikslėliuose matote tris puikias vietas, kur jūs kartu su draugais galėtumėte sutikti Naujuosius metus. Pirmame paveikslėlyje – sodyba „Pas Juozapą“. Ši puiki sodyba yra ant ežero kranto, toli nuo miesto triukšmo. Antrame paveikslėlyje – kavinė „Rūtelė“, kuri yra miesto centre. Trečiame paveikslėlyje – vila „Aldona“ Palangoje.

2. Tau reikia nuspręsti, kur tu ir tavo draugai norėtumėte švęsti Naujuosius. Pirmiausia atsakyk į žemiau pateiktus klausimus.

Klausimai

1. Kaip manai, kur sutikti Naujuosius metus būtų įdomiau – kaimo sodyboje ar mieste?
2. Kurių patalpų nuoma galėtų būti pati brangiausia?
3. Kurių patalpų nuoma būtų pati pigiausia?
4. Kaip manai, kokie patogumai galėtų būti sodyboje „Pas Juozapą“ (pvz., pirtis, baseinas ar pan.) ?
5. Kaip manai, kodėl Naujuosius būtų įdomu sutikti kavinėje „Rūtelė“?
6. Kaip manai, ar Naujųjų metų sutikimas Palangos viloje „Aldona“ būtų įdomus? Kodėl?

3. O dabar pagalvok ir parašyk, kurias patalpas Naujųjų šventei pasirinktum tu ir tavo draugai. Rašydamas palygink, kur švęsti būtų geriau, kur pigiau, kur įdomiau ir pan. Gali remtis pavyzdžiu arba rašyti pats.

Pavyzdys:

Aš ir mano draugai norėtume švęsti Naujuosius viloje „Aldona“. Šioje mūsų lauktų nemažai –, baseinas,, gardūs patiekalai ir ypatinga vakaro programa. Tačiau mums neužtektų šios vilos nuomai. Dalis mano draugų norėtų nuomotis, bet kitiems labiau patiktų Visi susėstume ir pasitartume, ką Manau, kad kavinėje „Rūtelė“ švęsti Naujuosius būtų Kita vertus, sodyboje „Pas Juozapą“ Greičiausiai mes visi pasirinktume, nes šis variantas iš visų trijų yra ir, ir

29 UŽDUOTIS

Tarkim, kad tu ir tavo draugai pasirinkote sodybą „Pas Juozapą“. Čia ir švęsite Naujuosius. Dabar turite pasiskirstyti organizacinius darbus. Skirdamas vieną iš darbų savo draugui, vartok kreipinį ir liepiamosios nuosakos veiksmažodžius. Remkis pavyzdžiu. Paliepinus formuluok aiškiai, trumpai.

Pavyzdys:

Rokai, tu **susitark** su šeimininku dėl sodybos nuomos kainos. **Pasiderėk**. **Pažadėk**, kad po šventės mes sutvarkysime namo vidų ir aplinką – gal tada nuomos kaina bus mažesnė.

Organizaciniai darbai:

surinkti iš kiekvieno dalyvio sutartą sumą pinigų;
susitarti su šeimnininku dėl sodybos nuomos kainos;
sutvarkyti salę: sustumti stalus, sudėlioti kėdes;
nupirkti maisto produktų;
gaminti sumuštinčius;
gaminti salotas;
kepti sausainius;
kepti didelį pyragą;
nupirkti gaiviųjų gėrimų;
nupirkti fejerverkų ir šaltųjų ugnelių;
sugalvoti vakaro programą ir paruošti užduotis, žaidimus;
autobusiuku atvežti visus dalyvius į sodybą;
padengti stalą;
papuošti salę;
būti vakaro vedėju;
būti vakaro vedėja;
būti vakaro vedėjų pagalbininku;
filmuoti Naujųjų šventę;
fotografuoti Naujųjų šventę;
sutvarkyti salę po šventės: iššluoti, išplauti grindis;
sutvarkyti sodybos aplinką: lauke susirinkti šiukšles.

30 UŽDUOTIS

Įsivaizduok, kad ši ilgai laukta šventė jau įvyko. Dabar reikia tik aprašyti, kaip ji buvo organizuojama ir švenčiama. Remkis žodžių banku, 28 ir 29 užduotimis, kurias jau atlikai, ir parašyk įdomų rašinį. Pasirink pavadinimą iš žemiau pateiktų (arba sugalvok jį pats).

Nepaprastai linksmas Naujųjų sutikimas

Nepavykusi šventė

Įdomiausia metų šventė

SKYRIAUS APIBENDRINIMAS

Pabaik sakinius. Po to juos aptark su mokytoju (klase).

Šiame skyriuje aš sužinojau (apie ką?)
išmokau (ko?)

Dar norėčiau sužinoti (apie ką?).....
ir išmokti (ko?)

Įdomiausia skyriaus tema buvo (apie ką?)

Nelabai patiko tema (apie ką?)

10 klasė

Draugą nelaimėje pažinsi

ŽODŽIŲ BANKAS

geriausi draugai

neišskiriami draugai

draugai nuo vaikystės

pasisveikinti (pasisveikina, pasisveikino) – paspausti (paspaudžia, paspaudė) viens kitam rankas

aukštesnis

žemesnis

šviesesnis

tamsesnis

diskoteka

šviesos muzika

šokančios poros

būrelis vaikų

bloga kompanija

rūkyti (rūko, rūkė) cigaretę

gerti (geria, gėrė) alų

bandyti (bando, bandė) sulaikyti

atkalbinėti (atkalbinėja, atkalbinėjo)

susivėlęs

suplėšytais drabužiais

primuštas

iš anksto įspėti (įspėja, įspėjo) apie galimą pavojų

nepaklausyti (nepaklauso, nepaklausė) draugo

palydėti (palydi, palydėjo) namo

padėti (padeda, padėjo) draugui eiti

prilaikyti (prilaiko, prilaikė) apkabinus per pečius

1 UŽDUOTIS

Perskaityk šias mintis apie draugus ir draugystę. Kartu su mokytoju aptark, kaip jas supratai.

1. Draugas gali būti tik vienas.
2. Draugą nelaimėje pažinsi.
3. Draugų randi netikėtai.
4. Gerais draugais gali būti tik panašių pomėgių ir charakterių žmonės.
5. Tikras draugas sako, kad tu puikiai atro dai net ir tada, kada tu atro dai nekaip.
6. Draugu visada gali pasitikėti.
7. Jei kada neteksi artimo draugo – neliūdėk, nes tu jo neturėjai. Tikro draugo prarasti negalima.
8. Kompiuteris ir internetas padeda susirasti draugų.
9. Jeigu nori turėti draugų, iš pradžių pats tapk draugu.
10. Galima turėti daug pažįstamų, bet tikrą draugą – tik vieną.
11. Pasakyk, kas tavo draugas, ir aš pasakysiu, kas tu.
12. Draugystė – reikalingiausias dalykas gyvenime, nes niekas nenorėtų gyventi be draugų, net jeigu būtų pertekęs visų kitų gėrybių.

2 UŽDUOTIS

1. Poromis arba grupėse padiskutuokite, su kuriais teiginiais *sutinkate* („taip, ir aš taip pat manau“), dėl kurių *abejojate* („gali būti, bet gal tai ir netiesa...“) ir su kuriais visiškai *nesutinkate* („ne, aš nesutinku, manau, kad taip negali būti...“). Teiginius surašyk šioje lentelėje.

6. Autoriui kyla klausimas, kas iš tiesų yra tikras draugas?		
7. Tikrus draugus mums atranda kiti.		
8. Viskas priklauso nuo to, kiek mums metų.		
9. Sportininkai bendrauja tik su verslininkais.		
10. Visai nesvarbu, kaip prasideda draugystė.		
11. Draugai bus su mumis atviri tada, kai mes būsim atviri su jais.		

4 UŽDUOTIS

Aprašyk geriausią savo draugą (-ę) remdamasis patarimais.

Patarimai

1. Atkreipk dėmesį į draugo išvaizdą.
2. Pagalvok, kuo jis/ji išsiskiria iš kitų.
3. Kokie šio žmogaus veido bruožai? Kokios akys?
4. Prisimink, kada ir kaip užsimezgė jūsų draugystė.
5. Nuspręsk, kuo pagrįsti jūsų santykiai (panašūs pomėgiai, tarpusavio supratimas, noras vadovauti ar paklusti, išmonė...).
6. Išsiaiškink, ką davė jūsų draugystė (ėmei daugiau suvokti, tapai..., pasidarė lengviau/sunkiau sutarti su...).
7. Įvardyk, kurie draugo bruožai labiausiai patinka, kurie – nepatinka.
8. Atskleisk, ką apie jūsų draugystę mano kiti vienmečiai, tėvai, mokytojai (nepastebi, džiaugiasi, yra nepatenkinti ar kt.).

5 UŽDUOTIS

Pabūk mokytoju ir ištaisyk rašinėlį „Mano geriausias draugas“.

Rašinėlis

Mano geriausias draugas

Mano geriausias draugas vardas Arūnas. Mes susipažinome, kai ateiti kartu į šitas mokykla tai būti pirma klasė. Taigi jau esame geriausias draugai dešimt metų.

Arūnas ūgis būti vidutinis, kūnas stambus. Jo veidas apvalūs, antakiai tamsūs, akys tamsūs. Arūno plaukai taip pat tamsūs, trumpas. Jo veidas panašiai nuoširdi, visada šypsojis. Jam patikti stilius „gotai“, jis dažnai apsirengti juodas kelnės ir megztinis, turėti auskarus lūpose ir liežuvis.

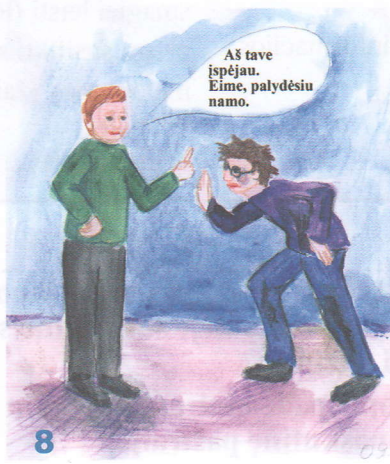
Arūnas būti geras charakteris, bet dažnai būti liūdnas, susimąstyti apie gyvenimą. Arūnas būti nuoširdus draugas, nes visada neatsisako padėti. Jo pomėgis yra internetas, bendrauti apie gyvenimas problemos, skaityti žurnalai apie kompiuteriai. Jis patinka kartu su draugais žaisti stalo tenisas ir savaitegali pažvejoti ežeras.

Mes su Arūnu būti geri draugai, nes mes kartu patinka tie patys dalykai. Viena kartą mes susipykę, nes Arūnas papasakoti kitas draugas mano paslaptis apie mergina. Bet aš atleisti Arūnas, nes jis nenorėdavo mane pažeminti.

Aš galvoti, kad galima visada turėti daug pažįstami žmonės, bet tikras draugas gali būti tik vienas.

6 UŽDUOTIS

1. Pasižiūrėk į paveikslėlius, kuriuose pavaizduota viena dviejų gerų draugų istorija.

2. Remdamasis klausimais, papasakok, kas nutiko vieną dieną. Tinkamai vartok žodžius ir žodžių junginius iš žodžių banko.

Klausimai

1. Kas klasėje susitiko? Sugalvok vaikinams vardus ir trumpai juos apibūdink (išvaizda, kas juos sieja...).
2. Apie ką kalbėjosi vaikinai?
3. Kur jie norėjo eiti?
4. Kur atėjo draugai? Apibūdink aplinką.
5. Kas priėjo prie draugų? Kokie tai vaikinai?
6. Ką pasiūlė draugams rūkantis vaikinai?
7. Kuris iš draugų priėmė pasiūlymą?
8. Ką darė kitas draugas?
9. Kas po kurio laiko grįžo į salę?
10. Kaip atrodė grįžęs draugas?

11. Ką grįžusiam vaikinui pasakė jo draugas?
12. Kur išėjo draugai?
13. Kaip manai, koks būtų šios istorijos moralas (pamokymas, kaip gyventi, patarimas, kaip nereikėtų elgtis).

3. Išsirink vieną iš siūlomų rašinio temų arba ją sugalvok pats. Tai bus ir tavo būsimo rašinio pavadinimas. Rašinį rašyk pagal paveikslų seriją.

- Tikras draugas niekada nepaliks nelaimėje
- Draugo klausysi – į bėdą nepakliūsi
- Geriau turėti vieną tikrą draugą, negu daug, bet netikrų

Bibliotekoje gali būti įdomu?!

ŽODŽIŲ BANKAS

skaitykla	apgalvoti (apgalvoja, apgalvojo)
kasdien	žiūrėti (žiūri, žiūrėjo) filmą namuose
retai	nereikia niekur eiti
dažnokai	jauku
niekada	smagu, jeigu filmas linksmas ar įdomus
patogu ir pigu, nes nereikia pirkti spaudos ar knygų	nuobodu, nes....
galima sužinoti	sportuoti (sportuoja, sportavo) kartu
galima rasti pamokoms reikalingos informacijos	smagiai leisti (leidžia, leido) laiką
susikaupti (susikaupia, susikaupė)	proga susitikti su draugais
pabūti vienam su įdomia knyga	malonumas (žaidimas) ir nauda (sveikata) – du viename
pamąstyti (pamąsto, pamąstė)	nejdomu, nes...

7 UŽDUOTIS

1. Perskaityk straipsnį, kuriame šiuolaikinis danų vaikų rašytojas pasakoja, kaip vaikystėje susipažino su knygomis ir kokią įspūdį jam paliko toji pažintis.

2. Mokytojui padedant aptark, kaip supratai šio straipsnio pavadinimą ir paskutinę pastraipą.

Knyga – raktas į vidaus pasaulį

Mane pasiuntė ant aukšto atnešti kartoninę dėžę su Kalėdų eglutės papuošalais. Palėpėje drėgna ir tamsu, todėl pasiėmiau žibintą. Ieškodamas žvaigždės eglutės viršūnei, stiklinių bumbulų, angeliukais puoštų žvakidžių, užkliuvau už dėžės, perrištos stipria virvele. Bandžiau ją pajudinti, bet ji buvo labai sunki. Net neabejodamas perkerpu virvelę, atidarau dėžę ir pamatau didžiulę krūvą knygų.

Storos ir plonos, apdulkėjusios, keistai atrodančios knygos. Atsargiai uždarau duris ir, žibintą pasidėjęs ant kelių, sėdu skaityti... Suprantu ne viską, tačiau žodžiai, tokie paslaptingi ir magiški, vis traukia ir traukia mane versti puslapį po puslapio...

Rytojaus dieną aš vėl ten. Skaitau jau kitą pasakojimą apie žmogžudystę Čikagoje. Vyriškį persekioja žiaurus žudikas. Štai jis bėga siauromis miesto gatvelėmis, virš jo spindi žvaigždės – visai taip pat, kaip dabar virš manęs. Jos paslaptingai mirksi man per mažutį palėpės langelį. Po dešimties dienų aš užverčiu knygą ir pagalvoju apie tą žmogų, kuris bėgo Čikagos gatvėmis.

Aš stoviu ant pasaulio stogo. Kai rankose turiu knygą, galiu nukeliauti ne tik į Čikagą ar Florenciją, bet ir į stebuklingą pasakų karalystę, į bet kokią planetos kampelį.

Pagal danų rašytoją Bjarne Reuter

8 UŽDUOTIS

Užpildyk teiginių lentelę remdamasis skaitytu tekstu.

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Pasakojimo laikas – žiema, gruodžio pabaiga, nes minimos Kalėdos.	+	
2. Pasakojama antruoju asmeniu.		
3. Berniuką pasiuntė į sandėliuką.		
4. Jis pasiėmė žibintą, nes sandėliuke buvo labai drėgna.		
5. Berniukas ieškojo įvairių žaisliukų Kalėdų eglutei.		
6. Jis užkliuvo už krūvos knygų.		
7. Tuoju pat pradeda skaityti knygą apie žmogžudystę Čikagoje.		
8. Berniukas ne viską supranta, tačiau skaityti jam labai įdomu.		
9. Berniukas skaitydavo tik dienomis.		
10. Po dešimties dienų jis pagaliau baigia skaityti tą pačią knygą.		
11. Jeigu turi knygą, gali keliauti.		

9 UŽDUOTIS

Pabaik rašyti sakinius. Kur reikia, pavartok prielinksnius *ant, už, apie, per, į*.

1. Pasakojimo laikas –
2. Berniuką pasiuntė
3. Jis pasiėmė žibintą, nes
4. Palėpėje berniukas užkliuvo
5. Jis atidarė ir pamatė.....
6. Knygos atrodė
7. Knygos žodžiai buvo tokie
8. Kitą dieną jis skaitė pasakojimą
9. Žvaigždės paslaptinai spindėjo
10. Perskaitęs daug knygų, rašytojas stovi

10 UŽDUOTIS

Pasirenkite diskusijai „Laisvalaikis su knyga – už ir prieš“.

1. Pirmiausia aptarkite paveikslėlius ir raštu atsakykite į klausimus. Rašydami atsakymus, vartokite žodžius ar žodžių junginius iš žodžių banko.

Klausimai

- Kaip laisvalaikį leidžia vaikinai pirmame paveikslėlyje?
- Kaip dažnai tu pats taip leidi laisvalaikį?
- Kuo (ne)įdomus ir (ne)naudingas toks laisvalaikio leidimas?
- Pagalvok, kodėl šiame paveikslėlyje nupieštas vienas vaikinai?
- Kaip laisvalaikį leidžia vaikinai antrame paveikslėlyje?
- Kaip dažnai tu pats taip leidi laisvalaikį?
- Kuo (ne)patrauklus toks laisvalaikio leidimas?
- Kaip laisvalaikį leidžia vaikinai trečiame paveikslėlyje?
- Kaip dažnai tu pats taip leidi laisvalaikį?
- Kuo (ne)patrauklus toks laisvalaikio leidimas?

2. Pasidalinkite į dvi grupes: vieni „už“ laisvalaikį su knyga, kiti – „prieš“.

Dirbdami grupėse, sudarykite ir parašykite po 5 argumentus, kodėl jūs „už“ laisvalaikį su knyga arba kodėl „prieš“?

3. Padiskutuokite šia tema. Prisiminkite diskusijos taisykles (psl. 27).

Komanda „už“

Mes „už“ laisvalaikį su knyga, nes...

Pavyzdys: Knygose daug gražių, įdomių istorijų, fantastinių pasakojimų.

1.
2.
3.
4.
5.

Komanda „prieš“

Mes „prieš“ laisvalaikį su knyga, nes...

Pavyzdys: Skaityti nuobodu.

1.
2.
3.
4.
5.

11 UŽDUOTIS

Savo mokykloje atlikite 8–12 klasių moksleivių apklausą. Apklauskite 7–10 mokinių. Duokite jiems užpildyti šias anketas. Galite šį darbą atlikti poromis arba grupėmis. Pvz.: viena pora (grupė) apklausia 8–10 klasių, antra pora – 11–12 klasių moksleivius.

Anketa

„Kaip skaito moksleiviai?“

Pažymėkite vieną arba kelis atsakymus.

1. Ar skaitai knygas?

- a) Taip.
- b) Ne.
- c) Kartais.

2. Kokias knygas mėgsti skaityti?

- a) Apie gyvenimą.
- b) Apie istoriją.
- c) Apie karą.
- d) Psichologines.
- e) Apie meilę.
- f) Apie nuotykius, nusikaltimus.
- g) Neskaitau jokių.

3. Ar tu skaitai laikraščius?

- a) Taip.
- b) Ne.
- c) Kartais.

4. Kokius laikraščius skaitai?

- a) „Lietuvos rytą“.
- b) „15 minučių“.
- c) „Respubliką“.
- d) „LT“.
- e) „Akira“.

5. Kokie straipsniai tau patinka?

- a) Apie politiką.
- b) Apie sportą.
- c) Apie nusikaltimus.
- d) Apie meną.
- e) Apie žinomus žmones.

6. Ar skaitai žurnalus?

- a) Taip.
- b) Kartais.
- c) Ne.

7. Kokius žurnalus skaitai?

- a) „Žmonės“.
- b) „Panelė“.
- c) „Krepšinį“.
- d) „Kompiuteriją“.
- e) „Auto plius“.

9. Kiek laiko per savaitę tu skaitai?

- a) 2 val.
- b) 1 val.
- c) 0,5 val.
- d) Neskaitau išvis.

10.2. Kodėl nemėgsti skaityti?

- a) Nieko nesuprantu.
- b) Man neįdomu.
- c) Daug nežinomų žodžių.

8. Kas tau pataria skaityti?

- a) Tėvai.
- b) Mokytojai.
- c) Draugai.
- d) Giminės.

10.1. Kodėl mėgsti skaityti?

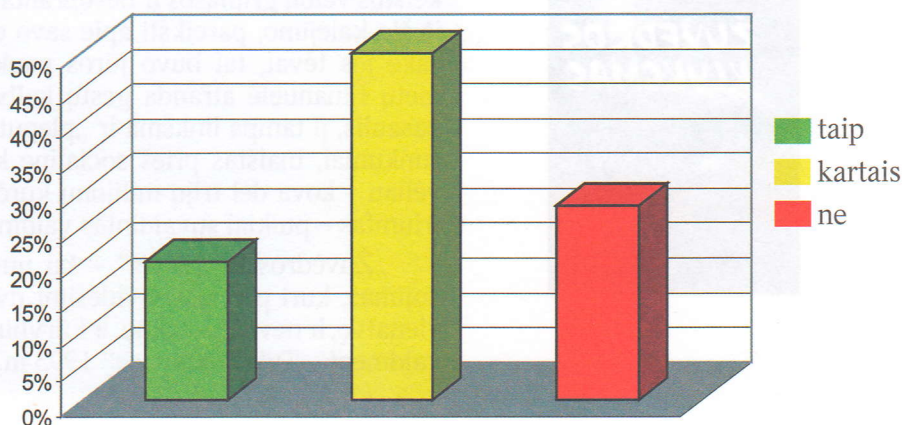
- a) Sužinau daug naujų dalykų.
- b) Randu daug naujų žodžių.
- b) Įdomus laisvalaikio praleidimas.

12 UŽDUOTIS

Susumuokite anketų rezultatus ir pasirenkite juos pristatyti klasės draugams. Galite paprašyti, kad informacinių technologijų mokytojas padėtų jums parengti diagramas, tuomet jūsų pristatymas bus vaizdingesnis ir įdomesnis.

Diagramos pavyzdys

Ar skaitai knygas?

13 UŽDUOTIS

Parašyk straipsnį apie tai, kaip skaito moksleiviai.

1. Sugalvok straipsniui pavadinimą (arba pasirink vieną iš siūlomų).

- Skaitymas – pramoga ar pareiga?
- Skaityti gali būti įdomu
- Kaip skaito mano mokyklos moksleiviai?

2. Remkis savo (arba klasės draugų) atliktais tyrimais, asmenine patirtimi ir klausimais.

Klausimai

1. Ar moksleiviai skaito knygas? (1-as anketos klausimas.) Kaip dažnai? (9-as anketos klausimas.)
2. Kokias knygas mėgsta skaityti mokiniai? (2-as anketos klausimas.)
3. Kokias knygas tu mėgsti skaityti?
4. Ar moksleiviai skaito laikraščius? Kokius dažniausiai? (3-4 anketos klausimai.)
5. Kokie straipsniai domina moksleivius? (5-as anketos klausimas.)
6. Ar tau patinka skaityti laikraščius? Kokius renkiesi? Kokios straipsnių temos tau patinka?

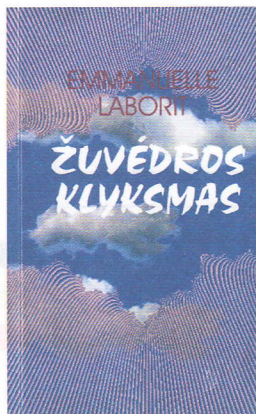
7. Ar moksleiviai skaito žurnalus? Kokius dažniausiai renkasi? (6-7 anketos klausimai.)
8. Ar tu mėgsti skaityti žurnalus? Kokius skaitai dažniausiai?
9. Kas mokiniams dažniausiai pataria skaityti? (8-as anketos klausimas.) Kas tau pataria skaityti?
10. Kodėl moksleiviai mėgsta/nemėgsta skaityti? (10 anketos klausimas.) Kodėl tau patinka (nepatinka) skaityti?

14 UŽDUOTIS

Perskaityk, kas yra anotacija. Kartu su mokytoju aptark anotacijų pavyzdžius.

ANOTACIJA – trumpas knygos (arba straipsnio) turinio pristatymas, skirtas skaitytojams informuoti. Anotacija paprastai spausdinama knygos pradžioje ar pabaigoje. Kartais anotacija skelbiama spaudoje (internete) kaip knygos reklama.

Anotacijų pavyzdžiai

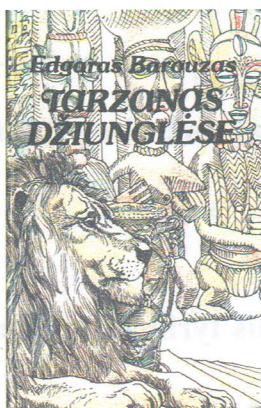

1. Emmanuelle Laborit, Žuvėdros klyksmas. Vilnius: Andrena, 2003.–157 p.

Emanuelė gyvena amžinoje tyloje. Ją supantis pasaulis atrodo tik keistos veidų grimasos ir nesuprantami gestai. Norėdama išsivaduoti iš šio kalėjimo, pareikšti apie savo egzistenciją, ji ėmė šaukti. Kaip sakė jos tėvai, tai buvo jūros paukščio klyksmas. Tik septynerių metų Emanuelė atranda gestų kalbą. Tada jai atsiveria visai kitas pasaulis, ji tampa linksma ir „pleputė“. Paskui prasidės paauglystės sunkumai, maistas prieš socialinę kurčiųjų izoliaciją, nusivylimas, vėliau – kova dėl trijų milijonų kurčiųjų teisių ir galų gale pergalės triumfas – puikiai suvaidintas vaidmuo pjesėje „Tylos vaikai“.

„Žuvėdros klyksmas“ – tai nuostabus jaunos merginos pasakojimas, kuri per savo dvidešimt dvejus gyvenimo metus patyrė ir vienvatę, ir nevilgtį, ir laimę, ir kūrybinę pergalę. Emanuelei Laborit už vaidmenį „Tylos vaikuose“ 1993 m. buvo įteikta Moljero premija.

Iš www.surdo.lt

Barouzas Edgaras, Tarzanas džiunglėse. Vilnius, 1990. – 366 p.

Tai – nuotykių romanas apie Tarzaną – žmogų, kurį įsivaikino ir Afrikos džiunglėse užaugino beždžionių gorilų šeima. Nors šeimos vadas jo nemėgo, laikė jį „beplaukiu stebuklu“, kiti gorilos jį berniuką žiūrėjo draugiškai ir augino kaip savą. Tarzanas išmoko karstyti medžiais ir išgyventi žvėrių karalystėje. Tačiau į salą atvykus žmonėms du jo pasauliai susikerta ir Tarzanas priverstas rinktis civilizuo-tą gyvenimą su gražuoju Džeine arba mylimą ir pažįstamą gyvenimą su gorilų šeima.

15 UŽDUOTIS

Remdamiesi planu, parašykite:

- įdomiausios skaitytos knygos anotaciją;
- paskutinės skaitytos knygos anotaciją.

Anotacijos planas

1. Autorius
2. Knygos pavadinimas
3. Miestas, kuriame išleista knyga
4. Leidyklos pavadinimas
5. Leidimo metai
6. Puslapių skaičius
7. Žanras (romanas, nuotykių drama, detektyvas, novelė, apysaka, apsakymas, pasakos...)
8. Tema/turinys (apie ką ši knyga)

Kodėl žmonės rūko?

ŽODŽIŲ BANKAS

žala

kenkti (kenkia, kenkė) sveikatai

nesveika

madinga

įprasta

elgtis (elgiasi, elgėsi) taip, kaip elgiasi kiti

plaučiai

vėžys

rūkalai

populiarus,-i

16 UŽDUOTIS

Kartu su klase aptark žodžius iš žodžių banko ir atsakyk į klausimus.

Klausimai

1. Jei nebijai prisipažinti, pasakyk, ar rūkai.
2. Ar daug tavo draugų rūko?
3. Ką galvoji apie rūkymą – tai naudinga sveikatai ar ne? Kodėl?

17 UŽDUOTIS

Perskaityk straipsnį apie rūkymo žalą. Po to atsakyk į pateiktus klausimus.

Straipsnio autoriai: Šiaulių Šventupio vidurinės mokyklos moksleiviai

RŪKYMAS KAINUOJA BRANGIAU, NEGU TU GALVOJI

T – avo

A – teities

B – aisus

A – rdytojas,

K – uris

A – tima

S – veikata

Rūkymas kainuoja brangiau, negu tu galvoji. Tabakas žudo. Cigaretės nuodai pasiskirsto taip:

20 % – rūkoriui;

25 % – sudega;

5 % – lieka nuorūkoje;

50 % – pasklinda aplinkoje ir tenka šalia esantiems.

Dūmai alergizuoja, mažina darbingumą. 700 000 vaikų kenčia nuo pasyvaus rūkymo (kai kvėpuoja rūkalų dūmais). Sulėtėja jų fizinė ir protinė raida, jie auga nervingi.

Kasmet nuo rūkymo pasaulyje miršta 4 mln. žmonių, Lietuvoje – 7000. Viena surūkyta cigaretė sutrumpina gyvenimą 11 minučių. Per 30 metų žmogus prarūko, t. y. išleidžia savo sveikatos gadinimui, apie 50 000 Lt. Rūkyti brangu. Ar galime likti abejingi šiai problemai?

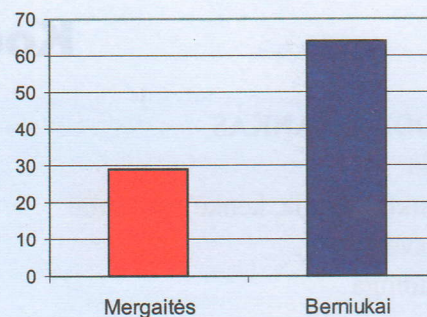
Šventupio vidurinės mokyklos moksleiviai neliko abejingi. Jau rugsėjo mėnesį buvo suplanuota vykdyti akciją „Neužkibk ant alkoholio, narkotikų, rūkymo ir AIDS kablio...“

Pasikalbėję su savo klasės draugais ir matematikos mokytoja Irena Baranauskiene, nutarėme atlikti tiriamąjį darbą – projektą „Rūkymas kainuoja brangiau, negu tu galvoji“.

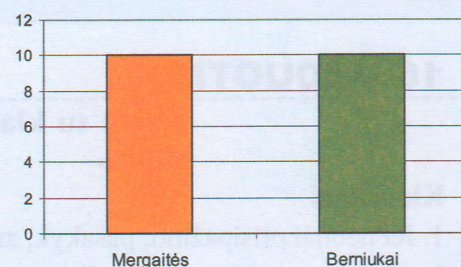
Pasinaudojome Google paieškos mechanizmu, aplookėme svetaines, kuriose buvo publikuojama medžiaga apie rūkymą.

Nutarėme atlikti tyrimus savo mokykloje, išsiaiškinti, kiek yra rūkančių ar bandžusių rūkyti moksleivių.

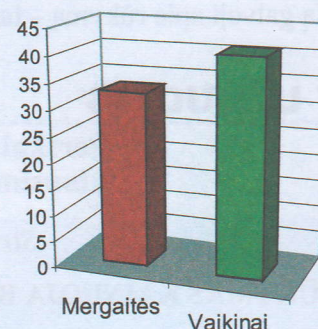
Iš 125 apklaustųjų iki 10 metų bandė rūkyti (procentai):

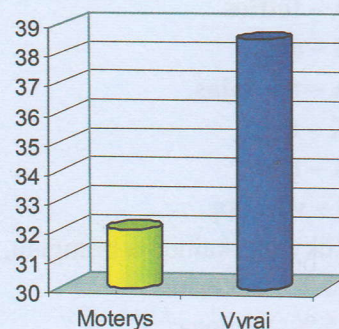
Iš 270 12–14 metų apklaustųjų rūko (procentai):

Iš 230 apklaustų 15–19 metų jaunuolių rūko (procentai):

Iš 60 apklaustų mokyklos darbuotojų rūko (procentai):

Apklausę mokyklos bendruomenę, nutarėme pasidomėti savo klasės šeimomis. Mus domino, kiek yra rūkančių šeimų ir už kiek litų surūko cigarečių. Viena šeima per dieną vidutiniškai surūko cigarečių už 4,184 Lt. Taigi viena šeima vidutiniškai per metus surūko cigarečių už 1527,16 Lt, o per 30 metų šeima prarūkys, savo ir kitų sveikatos gadinimui išleis apie 45814,8 Lt.

Taigi rūkyti – brangu. Už šiuos pinigus šeima galėtų įsigyti namą. Per 2 metus šeima prarūko gana gerą kompiuterį, per metus – skalbimo mašiną ir t. t.

Apibendrinimas

1. Rūkantis žmogus kelia pavojų ne tik sau, bet ir aplinkiniams.
2. Rūkymas sukelia įvairias ligas, gali net nužudyti.
3. Rūkymas brangus.
4. Už sutaupytus pinigus galima nusipirkti kompiuterį arba kitą vertingą daiktą, pakeliauti ir t. t.

Mes norėtume, kad mažėtų rūkančiųjų, kad visi žmonės būtų sveiki. Mes, nerūkantieji, norėtume, kad nebūtų pažeistos mūsų teisės į tyrą orą, švarią aplinką ir sveikatą.

Klausimai

1. Kokį tyrimą savo mokykloje atliko moksleiviai iš Šiaulių?
2. Kurių amžiaus grupių žmones jie tyrė mokyklos bendruomenėje?
3. Kokius dar žmones jie apklausė?
4. Kiek litų per dieną vidutiniškai surūko viena rūkalių šeima?
5. Kiek litų prarūkoma per metus?
6. Kaip manai, ar būtų įdomu atlikti panašią apklausą tavo mokykloje?

18 UŽDUOTIS

Pabandyk sudaryti apklausos anketą apie rūkymą. Žemiau pateiktame plane nurodyta, kokius klausimus reikėtų užduoti, o ko geriau neklausti. Sudaręs tinkamus klausimus, leisk, kad juos kas nors patikrintų ir ištaisytų klaidas. Tuomet pasižiūrėk į apklausos anketos pavyzdį ir padaryk savo apklausos anketą.

Planas

1. Darant tokią apklausą, geriau neklausti žmogaus vardo ir pavardės.
2. Paklauskite, kiek jam metų, kelintoje klasėje mokosi.
3. Reikia paklausti, ar žmogus rūko.
4. Jei žmogus nerūko, reikia paklausti, kodėl nerūko.
5. Jei rūko, paklausti, nuo kada jis rūko.
6. Reikėtų paklausti, kiek pinigų rūkalams vidutiniškai išleidžia per dieną.
7. Galima paklausti, kur, kada ir su kuo jis rūko. (Vienas ar su draugais, namie ar per pertraukas?)
8. Reikėtų paklausti, ar rūkalius nebijo susirgti plaučių vėžiu.
9. Reikia paklausti, ar rūkalius žino, kad kenkia aplinkiniams.
10. Reikia paklausti, ar rūkalius galvojo, kiek pinigų sutaupyti per metus, jei nerūkytų.

Apklausos anketos pavyzdys

Mielas moksleivi,

šios anketos duomenys anonimiški (niekas nežinos, ką tu parašei), todėl prašau į mano pateiktus klausimus atsakyti sąžiningai. Dėkoju!

Tavo amžius:

Kelintoje klasėje mokaisi? (nerašyk, A ar B klasė, tik skaičių)

1. Ar rūkai?

- a. taip
- b. ne

2. Jei nerūkai, parašyk, kodėl.

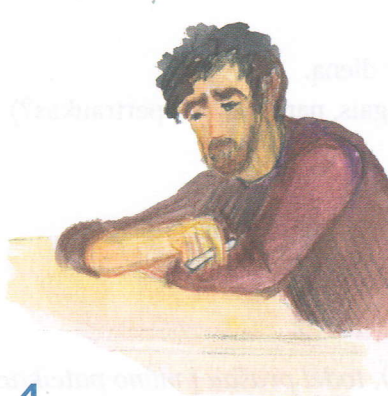
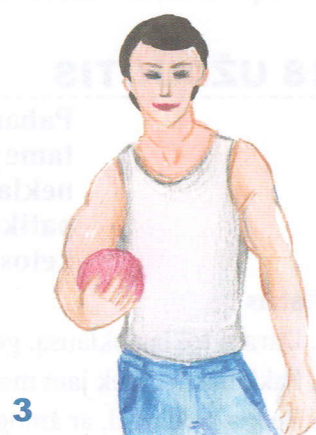
..... ir t. t.

19 UŽDUOTIS

1. Jei sudaręs anketą norėtum daryti apklausą savo mokykloje, pagalvok, kokio amžiaus mokinius apklausi (pavyzdžiui, tik 5–7 klasių, o gal – tik 10 klasių).
 2. Tuomet atlik tyrimą – padalink anketas ir paprašyk, kad moksleiviai jas užpildytų.
 3. Gavęs atsakymus, juos apibendrink.
 4. Galbūt tau pavyks padaryti tokias pat diagramas, kaip kad matei straipsnyje „Rūkymas kainuoja brangiau, negu tu galvoji“.
 5. Savo tyrimų duomenis pristatyk visai klasei.
- Įdomaus darbo!

20 UŽDUOTIS

Paveikslėliuose pavaizduoti rūkantys ir nerūkantys žmonės. Pasirink vieną tau patinkančią žmogų ir sukurk jo istoriją. Remkis planu, žodžių banku ir žemiau pateiktu pavyzdžiu.

Planas

1. Kiek šiam žmogui galėtų būti metų?
2. Sugalvok žmogui vardą.
3. Ar šis žmogus rūkalius, ar sveikuolis?
4. Kodėl žmogus nerūko? ARBA Nuo kada žmogus rūko?
5. Jei žmogus rūko, pabandyk parašyti, kodėl jis pradėjo rūkyti. (Pvz., rūkė visi kiemo draugai.)

Pavyzdys:

Sandrai 16 metų. Rūko ji nuo 12 metų, iš viso – ketverius metus. Rūkyti Sandra pradėjo todėl, kad rūko visa jos šeima – mama, tėtis ir brolis. Dabar Sandra jau beveik suaugusi. Kartais ji lankosi kavinėse ir norėdama atrodyti vyresnė išsitraukia cigaretę ir užsirūko. Nors Sandra dar negali cigarečių nusipirkti pati (jai dar ne 18 metų), tačiau cigarečių jai nuperka vyresni rūkantys draugai.
..... (Istoriją gali tęsti toliau.)

Kurtieji menininkai

ŽODŽIŲ BANKAS

fotografas

fotografuoti (fotografuoja, fotografavo)

drabužių dizaineris

kurti (kuria, kūrė) drabužių modelius

tapytojas

molbertas

paletė

tapyti (tapo, tapė)

skulptorius

kaltas

kurti (kuria, kūrė) skulptūrą

šokėja

balerina

puantai

šokti (šoka, šoko)

aktorius

teatras

scena

vaidinti (vaidina, vaidino) spektaklyje

kurti (kuria, kūrė) vaidmenis

menininkas

kurti (kuria, kūrė) meno kūrinius

literatūra

rašyti (rašo, rašė) literatūros kūrinius

21 UŽDUOTIS

Atsakyk į klausimus.

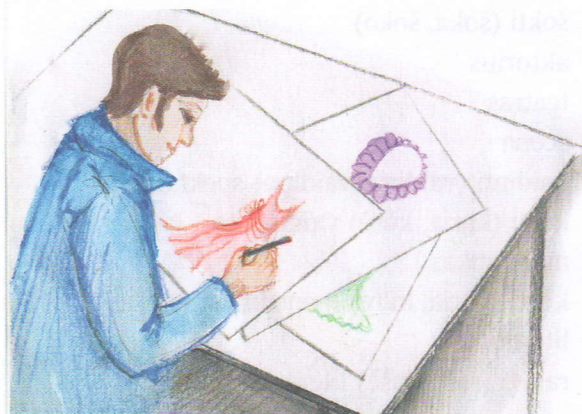
1. Ar pažįsti kurčiųjų menininkų?
2. Ar kuri pats – gal mėgsti piešti, vaidinti ar pan.?

22 UŽDUOTIS

Paveikslėliuose pavaizduoti menininkai. Pagalvok, kas jie ir ką veikia. Po to užrašyk. Remkis žodžių banku ir duotu pavyzdžiu.

Pavyzdys: Skulptorius kuria skulptūrą.

23 UŽDUOTIS

O dabar laukia didžiulis darbas!

1. Pateikiami 3 straipsniai apie kurčiuosius menininkus. Pasiskirstykite grupėmis – viena grupė skaito vieną straipsnį.
2. Po to šio straipsnio turinį (apie ką straipsnis) pristatykite visai klasei. Jūsų tikslas – atskleisti tokius dalykus:

- A. Ką veikia aprašyti žmonės? Kas jie?
- B. Ar šie žmonės kuria meną tik laisvalaikio (menas – tik pomėgis), ar jie yra tikri menininkai?
- C. Kas dar įdomaus paminėta šiame straipsnyje?

Seserų talentai išvadavo jas iš tylos ir tamsos

Mokykliniam suole nesėdėjo

Sunku patikėti, bet Pakruojo rajono Liesų kaimo gyventojos 25-erių Jolanta ir 23-ųjų Edita Lapinskaitės iki šių metų iš tikrųjų nėra sėdėjusios mokyklos suole. Jos nebaigusios net pirmos klasės. Seserys yra sutrikusios klausos ir nekalba.

Prošvaistė – piešimas

Mergaitės užaugo namelyje prie miško. Pasak dabartinių mokytojų, seserys jiems skundėsi prabėgusių dienų liūdesiu, monotonią ir sunkiais ūkio darbais. Vienintelė prošvaistė tapo piešimas, kuriam jos buvo neabejotinai gabios. Kai seserys ūgtelėjo, mama jas išsiuntė pas Žemelio vidurinės mokyklos dailės

mokytoją Saulių Zapalskį. Iki ten jos numindavo dviračiais. Pasak R. Lapinskienės, dukroms ji nenupirko molberto, nes vien moterų prižiūrime ūkyje niekada nebuvo užtektinai pinigų. Jų pakako prasimaitinti, dažams ir popieriui, bet ne brangesniems tapybos reikmenims.

Svarbus faktas – vaikystėje seserims buvo skirti klausos

aparatai. Jolanta savąjį išsaugojo, o Edita jau senokai pametusi. Tad ir jų padėtis skirtinga. Jolanta, nors ir nekalbėjo, bet šį bei tą girdėjo visą laiką, o Edita – tik skaitė iš lūpų.

Išleido iš namų

Maždaug prieš trejus metus Regina Lapinskienė galų gale ryžosi paleisti, anot jos, drovias ir baikščias dukras toliau nuo savęs. Pirmais metais Radviliškio reabilitacinis profesinio rengimo centras, į kurį motina kreipėsi, mergaitėms padėti negalėjo. Na, o kitamet seserys buvo priimtose į trijų mėnesių kursus. Visą tą laiką jos mokėsi virti, siūti, daryti rankdarbius. Ir, žinoma, piešė. Po kurio laiko šiame centre buvo surengta seserų dailės darbų paroda.

Tuo metu Radviliškio reabilitaciniame profesinio rengimo centre kaip tik vyko renginys. Jame dalyvavo ir Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitacinio profesinio mokymo centro (VKNRPMC) atstovai. Vėliau VKNRPMC direktoriaus pavaduotoja Ernesta Konovalčik papasakos, kad iš visų tuomet centre eksponuotų mokinių darbų ją labiausiai sudomino piešinių paroda bibliotekoje. Žodis po žodžio mokyklos vadovai vilniečiams išklojo dramatišką seserų gyvenimo istoriją. Nuo 2006 metų rudens Jolanta ir Edita buvo pakviestos į Vilniaus kurčiųjų profesinį centrą.

Likimai vienodi, o būdas skirtingas

Kai susitinkame, iškart į akis metasi seserų būdo skirtumai. Abi dar neatsidžiaugusios bendravimu. Tik Edita pagal savo būdą – itin komunikabili, o Jolanta – santūri ir kukli, vis bando kažką pasakyti be žodžių.

*Genės Karklienės
nuotraukose Edita
Lapinskaitė ir jos
darbai*

Mokosi visko iš karto

Centro darbuotojai tikino, kad dabar susikalbėti su jomis jau įmanoma. Namuose tarpusavy mergaitės bendravo savo susikurtais gestais, o su mama – žiūrėdamos į jos lūpų judesius. Šiandien mokytojai ir bendramoksliai jas išmokė daugybės gestų. Per gestus seserys mokosi lietuvių kalbos.

Bus virėjos

Buitiniai merginų įgūdžiai tvirti. Jos moka viską: skalbti, ruošti maistą, sėti, pjauti. Profesiniame centre Jolanta buvo paskirta į siuvėjų grupę, o Edita – į maisto ruošėjų. Bet iki tol niekada nebuvusias atskirai seseris išskirti, pasirodė, yra bloga mintis. Jos ne tiek mokėsi, kiek lankė viena kitą. Po dviejų savaičių stebėjimų buvo nutarta abi rengti virėjomis konditerėmis.

Dailė – tai gyvenimas

Veidai virsta šypsena, kai „užkabiname“ dailės temą. Seserys teigia, kad „visokias nesąmones piešia nuo dvejų trejų metų“. Pačioms temos sugalvoti sunku, todėl jų kūrybos objektai – saulė, žemė, gyvūnai ir gėlės, t. y. aplinka. Labai patinka kopijuoti iš žurnalų ir knygų.

Nuotraukose Jolanta Lapinskaitė ir jos darbai
(fotografė Genė Karklienė)

Parengta pagal Nijolės Krasniauskienės
straipsnį iš www.lkd.lt

Japonai kurčią dizainerį apipylė užsakymais

Kelionės tikslas – malonumas ir nauda

Į mėnesį trukusią išvyką į Japoniją Giedrius Šarkauskas šįkart pasiėmė tik dukrą Rūtą ir vieną lagaminą lino drabužių. Japonijoje jis ketino gauti užsakymų ir kuo daugiau pamatyti. Į Tokiją juos pakvietė salono „Agreable Musee“ savininkai Taeka ir Hisaya. Giedriaus darbai jų salone pristatomi jau ne vienerius metus. Pernai savininkai ir seni Giedriaus bičiuliai lankėsi Lietuvoje, stebėjo „Mados infekciją“, po to jie pasiūlė Giedriui atvykti į Japoniją.

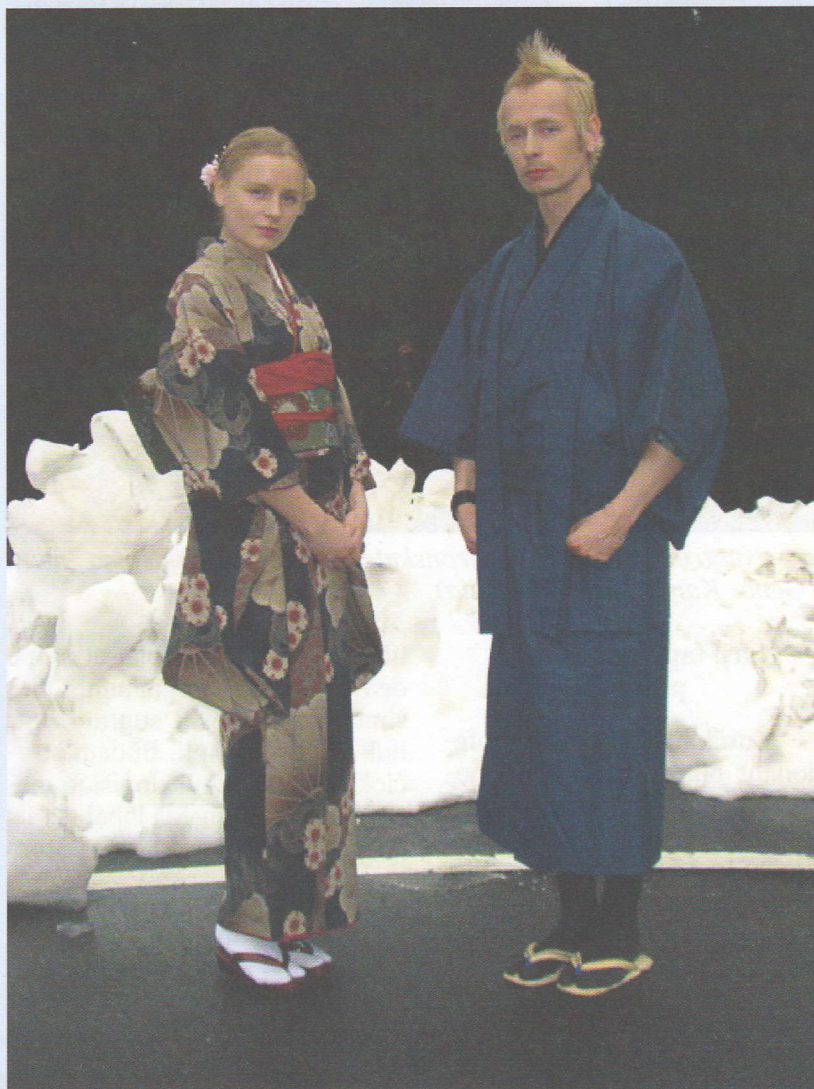
Be vertėjo apsiėjo, bet žodyno prireikė

Jei mus, girdinčiuosius, šiek tiek gąsdina japonų kalba, tai Rūta Šarkauskaitė teigė, kad jie, kurtieji, jokių keblumų dėl kalbos Japonijos sostinėje nepatyrė.

Visų pirma, į kelionę jie pasiėmė anglų kalba užrašytas informacines korteles, kad jie yra kurti, ir žodyną. Pasak merginos, kortelių neprireikė, o anglų-lietuvių žodynas praverė. Mat dauguma gyventojų gerai kalba angliškai. Ponas Hisaya šiek tiek moka japoniškų gestų. Lietuvių viešnagės pabaigoje pramoko ir vieną kitą lietuvišką gestą. O šiaip, pasak Rūtos, netrukus jie daugiamilijoniniame mieste pasijuto savi.

Japonų dėmesys madai – tiesiog kaip italų

Rūtą sužavėjo japonų aprangos stilingumas ir įvairovė. Japonai atidavė duoklę ir G. Šarkausko originalumui: stabdydavo tiesiog gatvėje, kalbindavo kavinėse ir klausinėjo, kur jis įsigijo tokių stilingų apdarų, nematytų sijonkelių.

Nuotraukoje dizaineris Giedrius Šarkauskas ir Rūta Šarkauskaitė Japonijoje (fotografija iš asmeninio archyvo)

Giedrių labai pamalonino žinia, kad Tokijuje didžiausio dėmesio jo sukurti drabužiai susilaukė tarp menininkų. Taeka Nakano Giedriaus garbei surengtame vakarėlyje iš tiesų buvo ypač daug menininkų, kurie norėjo apžiūrėti ne tik jo kolekciją, bet ir pamatyti jos kūrėją. Juos stebino, kad drabužius kuria kurčias dizaineris, jie prašė jo autografų. Pasak Rūtos, tėtis parsivežė daugybę užsakymų.

Parengta pagal Nijolės Krasniauskienės straipsnį iš www.lkd.lt

Dvidešimtmetės piešiniai giedri ir dinamiški

Nuotraukoje Jovita Gronskytė parodos atidarymo metu (Genės Karklienės fotografija)

Tarp tapytojų – nauja pavardė

Kurčiųjų dailininkų profesionalų būrys prieš porą metų pasipildė nauju vardu – Vilniaus dailės akademijoje (VDA) tapybą studijuoti pradėjo Jovita Gronskytė.

Antrakursė joniškietė šiemet balandį Vilniaus KRC patalpose surengė savo darbų parodą. Tai – pirmas dvidešimtmetės merginos pristatymas mūsų bendruomenei, bet iš viso ketvirtas Lietuvos visuomenei.

Gyvenimas Joniškyje

Mama Alma ir tėtis Saulius tik išleidę savo trimetę pirmąją į Joniškio vaikų darželį „Ažuoliukas“ sužinojo, kad mergaitė stipriai neprigirdi. Be abejo, požymių, liudijančių prastą klausą, buvo, bet, anot ponios Almos, jie niekur nesikreipė todėl, kad neįsivaizdavo, kad taip gali būti. Juk aplinkui visi vaikai girdėjo.

Jovitai pasisekė, kai „Ažuoliukas“

liuke“ dailės mokytojai atkreipė dėmesį į mažylės gabumus piešimui. Imlūs tėvai suprato, kur link dukterį kreipti. Būdama trečiokė ji ėmė lankyti Joniškio meno mokyklą. Baigė ją labai gerais pažymiais ir dar kartą... įstojo ten pat.

Beje, pirmieji Jovitos talentą pripažino amerikiečiai. Už Atlanto jos piešinių nuvežė ir sėkmingai pardavė šeimos draugai.

Jovitos Gronskytės tapybos darbas (fotografija iš asmeninio archyvo)

Mokslai

Nuo penktos iki devintos klasės Jovita lankė Joniškio M. Slančiausko vidurinę mokyklą, vėliau perėjo į gimnaziją. Mokytis buvo taip sunku, kad septintoje klasėje ji jau pati pasiprašė tėvų į Šiaulius.

Siekti vidurinio mokslo tėvai mergaitę išleido į Vilnių, į dabartinį LKNUC. Ir čia, Vilniuje, Jovita norėjo toliau mokytis piešti. Vilniaus J. Vienožinskio dailės mokyklos, į kurią Jovita ketino įstoti, priėmimo komisija, išgirdusi, kad mergina neprigirdi ir atvyko iš mažo miestelio, nenorėjo jos priimti. Po įkalbinėjimų vis dėlto sutiko pavartyti Jovitos darbų nuotraukų albumą. Ir iš karto apsigalvojo! Be stojamųjų egzaminų Jovita buvo priimta į antrą kursą. Po baigimo nesunkiai įstojo į Dailės akademijos paruošiamuosius kursus, o po to – ir į Dailės akademiją.

Planai

Merginos planuose – restauravimo specializacija ir studijos magistrantūroje...

Vartydami ankstesnių darbų albumą, atkreipiame dėmesį, kad nėra nė vieno šeimos nario portreto. Jovita šypsosi ir sako: „Mamą ir tėtį piešti man dar per anksti...“ Beje, mergina turi ir varžovą. Tai – daugiau kaip dešimt metų jaunesnis jos brolis Mantvydas. Dabar jis – Joniškio dailės mokyklos mokinys. Mokytojai pranašauja, kad jei neaptings, jis gali sesę net pralenkti. Iššūkis? Jovitai tai labai patinka.

Parengta pagal Nijolės Krasniauskienės straipsnį iš www.lkd.lt

Menininkės darbai (fotografijos iš asmeninio archyvo)

24 UŽDUOTIS

Pagalvok ir parašyk, koks yra tavo gyvenimo tikslas – ką norėtum veikti ateityje, kokią profesiją pasirinkti. Remkis planu ir pavyzdžiu.

Planas

1. Veikla (veiklos), kuri (kurios) tau labiausiai patinka yra... (Pvz., plaukimas ir krepšinio treniruotės/varžybos.)
2. Pagalvok, kuri tavo pamėgta veikla ateityje galėtų tapti tavo profesija/darbu.
3. Pagalvok, kuri tavo pamėgta veikla liks tik pomėgiu/hobiu laisvalaikio.
4. Sritis (sritys), kuri (kurios) domina yra... (Pvz., matematika ir mechanika.).
5. Kaip manai, ar kurią vieną sritį norėtum pažinti labiau (toliau mokytis, studijuoti universitete)?
6. Kokiomis asmenybėmis tu žaviesi? (Pvz., krepšininku Arvydu Saboniu.)
7. Kodėl šios asmenybės tau įdomios?
 - a. Patinka sritis, kurioje šie žmonės dirba. Kokia tai sritis? (Pvz., sportas, vaidyba ar pan.)
 - b. Patinka tai, ką jie veikia laisvalaikio. (Pvz., mėgsta sportuoti, keliauti ir pan.)
 - c. Patinka šių žmonių charakterio savybės. (Pvz., žavi jų ryžtas, valia, atsakomybė ir kt.) Įvardink šias savybes.

Pavyzdys: Man labai patinka skaityti knygas ir žaisti stalo tenisą. Manau, kad šios veiklos man ir ateityje patiks, tačiau tai yra tik laisvalaikio praleidimo būdai. Domiuosi chemija ir biologija. Ateityje labai norėčiau studijuoti mediciną ir tapti chirurgu. Man įdomi žmogaus anatomija, įdomu, kaip veikia žmogaus raumenys, vidaus organai ir pan. Aš skaitau straipsnius apie tai, kaip žmonėms persodinamos širdys ar kiti gyvybiškai svarbūs organai. Taip pat įdomi ir plastinė chirurgija. Internetu esu radęs labai daug informacijos, kaip medikai gelbsti žmones po nudegimų, avarijų, kaip gydo dideles žaizdas

ant veido ar kitų kūno vietų. Nežinau, ar ateityje man pavyks įstoti į mediciną, tačiau labai norėčiau ją studijuoti ir vėliau dirbti būtent šioje srityje. Man labai įdomus žmogus yra kardiochirurgas Vytautas Sirvydis. Esu skaitęs straipsnių, kokias sudėtingas širdies operacijas jis yra atlikęs, kiek daug žmonių yra išgelbėjęs. Manau, kad jis yra tikras savo srities profesionalas, todėl juo žaviuosi.

25 UŽDUOTIS

1. Dešinėje lapo pusėje matai apskritimą. Įsivaizduok, kad šis apskritimas – tai tavo gyvenimas. Jį reikia suskirstyti į kelias dalis: į tai, kas tą apskritimą (gyvenimą) sudaro. Kairėje lapo pusėje yra sąrašas tų dalykų, kurie gali sudaryti tavo gyvenimą. Pasirink juos ir nurodyk, kiek laiko jiems skiri (procentais; procentų suma turi neviršyti 100). Prieš pradėdamas darbą, išanalizuok pateiktą pavyzdį.

Mokslai

Šeima

Pomėgiai

Bendravimas su draugais

Pasirinkto gyvenimo tikslo siekimas

Smulkūs nesvarbūs darbai

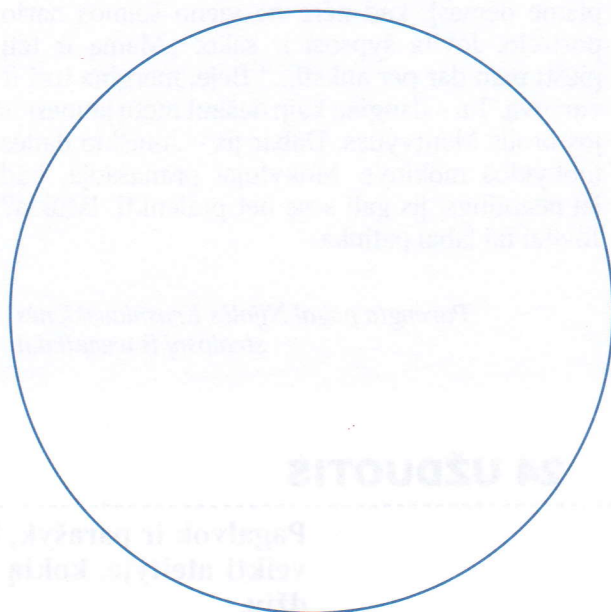
Smulkūs būtini darbai

Poilsis

Apmąstymai

Kūryba

Laikinos pramogos

Pavyzdys: Jono Jonaičio gyvenimo apskritimas

Mokslai (Jonas mokosi 10 klasėje) – 5%

Šeima (buvimas su tėvais ir broliu, gimtadienių šventimas, giminių lankymas ir kt.) – 20%

Pomėgiai (važinėjimasis dviračiu, kompiuteriniai žaidimai, domėjimasis gyvūnais) – 10%

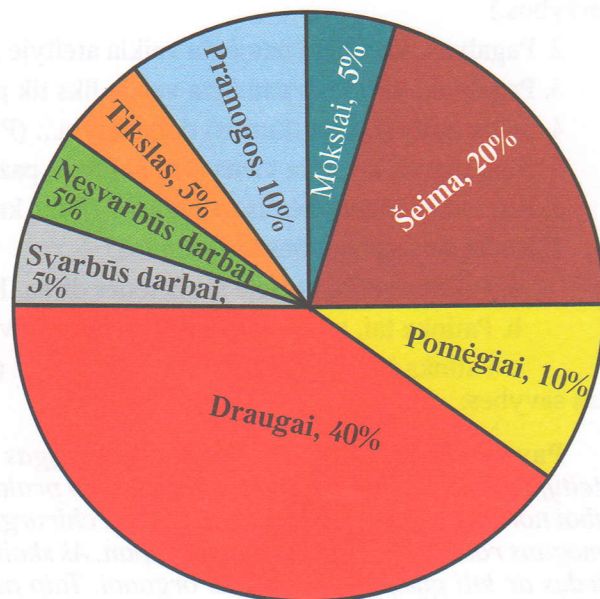
Draugai (susirašinėjimas internete, susirašinėjimas telefonu, susitikimai) – 40%

Tikslas (studijuoti architektūrą; siekdamas tikslo Jonas lanko dailės ir braižybos būrelį 2 kartus per savaitę) – 5%

Smulkūs nesvarbūs darbai (kompiuterinių žaidimų katalogo sudarymas, nuotraukų tvarkymas) – 5%

Smulkūs svarbūs darbai (šuns priežiūra, buto tvarkymas, pagalba seneliui) – 5%

Pramogos (diskotekos, boulingas, interneto kavinės) – 10%

Pavyzdžio aptarimas

1. Kiek laiko Jonas skiria pasirinkto tikslo siekimui?
2. Kaip manai, ar savo tikslui jis skiria pakankamai laiko?
3. Kaip manai, ar įdomus Jono gyvenimas?
 - a. Ką įdomaus vaikinai nuveikia?
 - b. Kokių veiklų jis galėtų atsisakyti?
4. Jei Jonas Jonaitis nieko nepakeis savo gyvenime, ar jis sugebės pasiekti savo tikslą – studijuoti architektūrą?

2. Aptark savo nupieštą gyvenimo apskritimą kartu su klasės draugais ir mokytoju. Pagalvok, ar tinkamai planuoji savo laiką. Iš-klausyk klasės draugų ir mokytojo patarimų.

SKYRIAUS APIBENDRINIMAS

Pabaik sakinius. Po to juos aptark su mokytoju (klase).

Šiame skyriuje aš sužinojau (apie ką?)
išmokau (ko?).....

Dar norėčiau sužinoti (apie ką?).....
ir išmokti (ko?).....

Įdomiausia skyriaus tema buvo (apie ką?)

Nelabai patiko tema (apie ką?).....

Šaltinių sąrašas:

1. **Skelbimai** (psl.10) iš *www.lkd.lt*. Skelbimų tekstai trumpinti ir adaptuoti.
2. **Straipsniai apie įvairių šalių nacionalines virtuves** (psl.17-18) iš tinklalapio *www.meniu.lt*. Straipsnių tekstai mokymo priemonėje trumpinti ir adaptuoti.
3. **Interviu su Mis Pasaulio Kurčiaja 2008** (psl. 22-23) iš tinklalapio *http://gestukalba.blogspot.com/2008/08/miss-deaf-world-2008-graiausia-pasaulio.html*. Interviu tekstas mokymo priemonėje adaptuotas.
4. Straipsnis „**Tomas meilę šeimai atskleidžia per sportą ir darbą**“ (psl. 27-28) iš *www.lkd.lt*. Straipsnio tekstas mokymo priemonėje trumpintas ir adaptuotas.
5. **Straipsnis apie sportininką Algirdą Pazdrazdį** (psl. 28) iš *www.lkd.lt*. Straipsnio tekstas mokymo priemonėje trumpintas ir adaptuotas.
6. **Hanso Kristiano Anderseno pasakos „Mergaitė su degtukais“** tekstas (psl. 35) iš Hanso Kristiano Andersenio knygos „Laukinės gulbės“ (Vilnius: Vyturys, 1985 m., psl. 199–202. Vertė Juozas Balčikonis). Pasakos tekstas mokymo priemonėje adaptuotas.
7. **Mintys apie meilę** (psl. 42) iš tinklalapio *www.svajos.com*.
8. Straipsnio „**Kas yra internetinis BLOGAS**“ dalis (psl. 44) iš tinklalapio *http://www.tikra.info/blog/kas-yra-blogas*. Straipsnio tekstas mokymo priemonėje adaptuotas.
9. Straipsnio „**Naršymas internete moterims gerina smegenų veiklą**“ dalis (psl. 44) iš tinklalapio *http://h41131.www4.hp.com/lt/lt/press/narsymas-internete-moterims.html*. Straipsnio tekstas mokymo priemonėje adaptuotas.
10. Straipsnio „**Nemokamo interneto nebūna**“ dalis (psl. 44) iš tinklalapio *http://socialistgroup.org/sides/get-Doc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20080121STO19257+0+DOC+XML+V0//LT*. Straipsnio tekstas mokymo priemonėje adaptuotas.
11. Straipsnio „**Daugiausia laiko internete praleidžia ne paaugliai!**“ dalis (psl. 44) iš tinklalapio *http://www.zynios.lt/nuoroda/paaugliu*. Straipsnio tekstas mokymo priemonėje adaptuotas.
12. **Diskusijos apie internetinę meilę dalis** (psl. 45) iš tinklalapio *www.diskutuok.lt*. Diskusijos teksto dalis mokymo priemonėje sutrumpinta.
13. Straipsnio „**Ar tu tikras mano draugas**“ dalis (psl. 51) iš tinklalapio *http://www.vaikulinija.lt/index.php/sunkumai/kaip-susidraugauti/*. Straipsnio tekstas mokymo priemonėje adaptuotas.
14. Straipsnis „**Knyga - raktas į vidaus pasaulį**“ (psl. 54) iš žurnalo apie vaikų knygas „Rubinaitis“ (1996 m. Nr. 1(4)). Straipsnis mokymo priemonėje sutrumpintas ir adaptuotas.
15. Knygos Emanuele Laborit „**Žuvėdros klyksmas**“ anotacija (psl. 58) iš tinklalapio *http://www.surdo.lt/index.php?full=1&skiltis=3&st_id=10*
16. Straipsnio „**Rūkymas kainuoja daugiau, negu tu galvoji**“ (psl. 59-61) autoriai – Šiaulių Šventupio vidurinės mokyklos moksleiviai. Rastas internete. Straipsnis mokymo priemonėje sutrumpintas.
17. Straipsnis „**Seserų talentai išvadavo jas iš tylos ir tamsos**“ (psl. 64-66) iš *www.lkd.lt*. Straipsnio tekstas trumpintas ir adaptuotas.
18. Straipsnis „**Japonai kurčią dizainerį apipylė užsakymais**“ (psl. 67) iš *www.lkd.lt*. Straipsnio tekstas trumpintas.
19. Straipsnis „**Dvidešimtmetės piešiniai giedri ir dinamiški**“ (psl. 68-69) iš *www.lkd.lt*. Straipsnio tekstas trumpintas ir adaptuotas.

